

Crna Gora
VLADA CRNE GORE
Broj: 08-2895/√
Podgorica, 23. decembar 2013. godine

PREDSJEDNIKU SKUPŠTINE CRNE GORE

PODGORICA

Vlada Crne Gore, na sjednici od 12. decembra 2013. godine, utvrdila je **PREDLOG ZAKONA O ODGOVORNOSTI ZA ŠTETU U ŽIVOTNOJ SREDINI**, koji Vam u prilogu dostavljamo radi stavljanja u proceduru Skupštine Crne Gore.

Za predstavnike Vlade koji će učestvovati u radu Skupštine i njenih radnih tijela, prilikom razmatranja Predloga ovog zakona, određeni su **BRANIMIR GVOZDENOVIĆ**, ministar održivog razvoja i turizma i **mr IVANA VOJINOVIĆ**, pomoćnik ministra.

PREDSJEDNIK
Milo Đukanović, s.r.

ZAKON
O ODGOVORNOSTI ZA ŠTETU U ŽIVOTNOJ SREDINI

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet zakona

Član 1

Ovim zakonom uređuje se način i postupak utvrđivanja odgovornosti za štetu u životnoj sredini, kao i primjena preventivnih mjera i mjera remedijacije radi sprječavanja i otklanjanja štete u životnoj sredini.

Odgovornost za štetu u životnoj sredini

Član 2

Pravna i fizička lica koja su obavljanjem djelatnosti odnosno vršenjem aktivnosti prouzrokovala štetu ili neposrednu opasnost od štete u životnoj sredini odgovorna su za štetu i dužna su da sprovedu mjere za sprječavanje i remedijaciju štete u skladu sa ovim zakonom.

Principi naknade štete u životnoj sredini

Član 3

Naknada štete u životnoj sredini zasniva se na sljedećim principima:

- 1) princip zagađivač plaća, prema kojem je pravno i fizičko lice koje je prouzročilo štetu u životnoj sredini ili neposrednu opasnost od štete, dužno da nadoknadi štetu sprovođenjem preventivnih mjera i mjera remedijacije o svom trošku;
- 2) princip obaveznog osiguranja prema kojem je pravno i fizičko lice koje obavlja djelatnosti odnosno aktivnosti koje predstavljaju rizik za zdravlje ljudi i/ili životnu sredinu, dužno da se osigura od odgovornosti za štetu u životnoj sredini.

Šteta u životnoj sredini

Član 4

Šteta u životnoj sredini je šteta prouzročena:

- zaštićenim vrstama biljaka, životinja i gljiva (u daljem tekstu: zaštićene vrste) i prirodnim staništima, koja ima značajan negativan uticaj na dostizanje ili održavanje povoljnog statusa zaštićenih vrsta i prirodnih staništa;

- vodama, koja ima značajan negativan uticaj na ekološki, hemijski i kvantitativni status i/ili ekološki potencijal voda, uključujući i ekološki status morske vode utvrđen zakonom kojim su uređene vode;
- zemljištu, posrednim ili neposrednim unošenjem u, na ili ispod zemljišta, supstanci, smješa, organizama ili mikroorganizama koji prouzrokuju štetu koja predstavlja značajnu opasnost po zdravlje ljudi.

Izuzetno od stava 1 ovog člana štetom se ne smatra šteta pričinjena:

- zaštićenim vrstama i prirodnim staništima, koja je nastala obavljanjem djelatnosti odnosno aktivnosti operatera na osnovu dozvole odnosno odobrenja nadležnog organa uprave u skladu sa zakonom kojim je uređena zaštita prirode;
- vodama, koja je nastala nakon sprovođenja mjera za ublažavanje posljedica na vodnim tijelima pod uticajem održivih aktivnosti koje predstavljaju javni interes, s tim da nije bilo tehnički izvodljivo ili finansijski opravdano odabrati ekološki povoljniju mogućnost.

Primjena zakona

Član 5

Ovaj zakon primjenjuje se na:

- štetu i neposrednu opasnost od štete u životnoj sredini koja je nastala obavljanjem djelatnosti odnosno aktivnosti iz člana 7 ovog zakona;
- štetu i neposrednu opasnost od štete na zaštićenim vrstama i prirodnim staništima prouzrokovanu obavljanjem drugih djelatnosti odnosno aktivnosti koje nijesu djelatnosti iz člana 7 ovog zakona, a koja je nastala kršenjem zakona ili profesionalnih standarda, internih pravila poslovanja ili grubom nepažnjom operatera;
- štetu i neposrednu opasnost od štete prouzrokovanu zagađenjem difuznog karaktera pod uslovom da je moguće utvrditi operatera koji je svojom aktivnošću prouzrokovao štetu ili neposrednu opasnost.

Pravna i fizička lica ne mogu ostvariti pravo na novčanu naknadu za pričinjenu štetu ili neposrednu opasnost od štete u životnoj sredini u skladu sa ovim zakonom.

Izuzeci od primjene

Član 6

Ovaj zakon ne primjenjuje se na:

- štetu i neposrednu opasnost od štete nanijetu životnoj sredini nastalu oružanim sukobom, ratom ili pobunom, prirodnim katastrofama i aktivnostima namijenjenim zaštiti od prirodnih katastrofa, odbrani zemlje ili međunarodne bezbjednosti;
- odgovornost za štetu u životnoj sredini koja je uređena posebnim propisima i međunarodnim ugovorima i to:

- 1) Konvencijom o građanskoj odgovornosti za štetu prouzrokovanu zagađivanjem uljem;
 - 2) Konvencijom o osnivanju Međunarodnog fonda za naknadu štete nastale usljed zagađivanja naftom;
 - 3) Konvencijom o građanskoj odgovornosti za štetu prouzrokovanu zagađivanjama pogonskim uljem;
 - 4) Konvencijom o odgovornosti i nadoknadi za štetu prouzrokovanu prilikom prevoza morem opasnih i štetnih materija;
 - 5) Konvencijom o građanskopravnoj odgovornosti za štetu prouzrokovanu tokom prevoza opasne robe drumskim i željezničkim saobraćajem, kao i brodovima za unutrašnju plovidbu;
 - 6) Pariskom konvencijom o odgovornosti treće strane u području nuklearne energije
 - 7) Bečkom konvencijom o građanskoj odgovornosti za nuklearne štete;
 - 8) Konvencijom o dodatnoj naknadi za nuklearne štete;
 - 9) Zajedničkim Protokolom o primjeni Bečke konvencije i Pariske konvencije;
 - 10) Briselskom konvencijom o građanskopravnoj odgovornosti u području pomorskog prevoza nuklearnog materijala;
- štetu u životnoj sredini koja je nastala prije stupanja na snagu ovog zakona;
 - štetu u životnoj sredini koja je nastala neposredno nakon stupanja na snagu ovog zakona ukoliko je događaj (aktivnost, incident, emisija) pod čijim je uticajem nastala završen prije stupanja na snagu ovog zakona;
 - štetu u životnoj sredini koja je nastala pod uticajem događaja od čijeg dešavanja je prošlo više od 30 godina.

Djelatnosti i aktivnosti koje predstavljaju rizik za zdravlje ljudi i/ili životnu sredinu

Član 7

Djelatnosti i aktivnosti koje predstavljaju rizik za zdravlje ljudi i/ili životnu sredinu su:

- 1) upravljanje postrojenjima za koje se u skladu sa zakonom izdaje integrisana dozvola, osim postrojenja ili njihovih djelova namijenjenih istraživanju, razvoju i testiranju novih proizvoda i procesa;
- 2) upravljanje otpadom, uključujući i rudarski otpad, koje obuhvata: sakupljanje, transport, preradu i odstranjivanje otpada, nadzor nad tim postupcima i naknadno održavanje deponija za koje se izdaje dozvola ili vrši upis u registar u skladu sa zakonom;
- 3) upotreba kanalizacionog mulja u poljoprivredne svrhe, iz postrojenja za prečišćavanje komunalnih otpadnih voda, obrađenog na propisani način;
- 4) ispuštanje zagađujućih supstanci u površinske i podzemne vode i upravljanje vodnim objektima za korišćenje voda (vodozahvati, rezervoari i dr.) za koja se u skladu sa zakonom izdaje vodna saglasnost;
- 5) proizvodnja, upotreba, skladištenje, unutrašnji prevoz, prerada, punjenje i ispuštanje u životnu sredinu opasnih supstanci i smješa, utvrđenih zakonom kojim se uređene hemikalije, sredstva za zaštitu bilja i biocidi;
- 6) upravljanje postrojenjima za koja se izdaje integrisana dozvola i/ili saglasnost na procjenu uticaja na životnu sredinu u skladu sa zakonom, za emisije u vazduh sumpor (IV)-oksida i drugih jedinjenja sumpora, oksida azota i drugih jedinjenja

azota, ugljen(II)-oksida, isparljivih organskih jedinjenja, metala i njihovih jedinjenja, suspendovanih čestica (PM10 and PM2,5), azbesta (suspendovanih čestica i vlakana), hlora i njegovih jedinjenja, fluora i njegovih jedinjenja, arsena i njegovih jedinjenja, cijanida, supstanci i smješa koje imaju karcinogena ili mutagena svojstva ili utiču na reprodukciju, dioksine i furane;

- 7) prevoz opasnih materija u drumskom, željezničkom, pomorskom i vazдушnom saobraćaju, na unutrašnjim plovnim putevima, u skladu sa zakonom;
- 8) kontrolisana upotreba, uključujući i prevoz genetički modifikovanih organizama i proizvoda koji sadrže, sastoje se ili su dobijeni od genetički modifikovanih organizama, u skladu sa zakonom;
- 9) svako namjerno uvođenje u životnu sredinu, prevoz i stavljanje u promet genetički modifikovanih organizama, u skladu sa zakonom;
- 10) prekogranično kretanje otpada za koje se u skladu sa zakonom izdaje dozvola;
- 11) upravljanje postrojenjima za geološko skladištenje ugljen(IV)-oksida;
- 12) istraživanje i proizvodnja ugljovodonika na moru, uključujući postrojenja i infrastrukturu.

Značenje izraza

Član 8

Izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

- 1) **šteta** je svaka negativna promjena na prirodnom dobru ili oštećenje prirodnog resursa koja nastaje ili može nastati obavljanjem djelatnosti iz člana 7 ovog zakona i drugih aktivnosti i koja se može procijeniti;
- 2) **neposredna opasnost od štete** je vjerovatnoća da će nastati šteta u životnoj sredini u bliskoj budućnosti;
- 3) **zaštićene vrste** su divlje vrste biljaka, životinja i gljiva koja su zaštićena u skladu sa zakonom i potvrđenim međunarodnim ugovorima;
- 4) **prirodno stanište** je lokalitet kopna ili mora, koje se određuje prema geografskim, abiotskim i biotskim osobinama, prirodno ili poluprirodno, kao i mjesta za razmnožavanje ili odmor životinja, u skladu sa potvrđenim međunarodnim ugovorima i zakonom kojim je uređena zaštita prirode;
- 5) **vode** su površinske, podzemne, kopnene i vode priobalnog mora, zaslanjene vode, ušća rijeka koje se ulivaju u more, mineralne, termalne i termo-mineralne vode i vještačka vodna tijela uključujući i vodu za piće, kupanje i ljudsku upotrebu;
- 6) **vodno dobro** obuhvata prirodna i vještačka vodna tijela i vodno zemljište u skladu sa zakonom;
- 7) **emisija** je ispuštanje u životnu sredinu, supstanci, smješa, organizama ili mikro-organizama, koje je rezultat aktivnosti ljudi;
- 8) **prirodni resursi** su djelovi prirode koje čovjek koristi u privredne svrhe i mogu biti neobnovljivi i obnovljivi, uključujući i zaštićene vrste, prirodna staništa, vode i vodna dobra i zemljište;
- 9) **usluge prirodnih resursa** su funkcije koje prirodni resurs pruža drugom prirodnom resursu ili javnosti;
- 10) **prvobitno stanje** je stanje prirodnog resursa prije nastanka štete na tim resursima i njihovim funkcijama, koje je procijenjeno na osnovu najboljih dostupnih podataka;

- 11) **oporavak odnosno prirodni oporavak voda, zaštićenih vrsta i prirodnih staništa** je vraćanje oštećenog prirodnog resursa i/ili narušenih funkcija u prvobitno stanje;
- 12) **oporavak odnosno prirodni opravak zemljišta** je uklanjanje svakog značajnog rizika od štetnog uticaja na zdravlje ljudi;
- 13) **interni gubici** su gubici koji nastaju kao posljedica oštećenja prirodnog resursa koji više ne može da obavlja svoje ekološke funkcije ili obezbjeđuje usluge drugom prirodnom resursu ili javnosti bez primjene mjera remedijacije;
- 14) **preventivne mjere** su mjere koje se preduzimaju kada postoji neposredna opasnost od štete u životnoj sredini, radi spriječavanja ili ograničavanja te štete na najmanju mjeru;
- 15) **mjere remedijacije** su radnje i mjere za oporavak, rehabilitaciju ili nadomještanje oštećenih prirodnih resursa i/ili usluga, uključujući mjere za ublažavanje posljedica štete, privremene mjere kao i mjere kojima se obezbjeđuju resursi ili usluge jednake prvobitnim;
- 16) **zainteresovana javnost** je javnost koja je pogođena štetom ili je vrlo vjerovatno da će biti pogođena štetom uključujući i nevladine organizacije koje se bave zaštitom životne sredine;
- 17) **aktivnost** je svaka djelatnost koja predstavlja rizik za zdravlje ljudi i/ili životnu sredinu, koju u okviru svog djelokruga rada obavlja operater, bez obzira da li se radi o privatnom, javnom, profitnom ili neprofitnom ekonomskom subjektu;
- 18) **značajna šteta** je šteta u životnoj sredini za koju se može dokazati da ima negativan uticaj na zdravlje ljudi;
- 19) **povoljan status zaštite prirodnog staništa** je status staništa kada su prirodni opseg i područja koja pokriva stabilni ili se povećavaju, a specifične strukture i funkcije koje su neophodne za njegovo dugoročno održavanje postoje i očekivano je da će nastaviti da postoje u doglednoj budućnosti;
- 20) **povoljan status zaštite vrsta** je status vrste kada dinamika populacije pokazuje da se ona dugoročno održava kao komponenta svog prirodnog staništa, kada se prirodni opseg vrste ne smanjuje i očekivano je da se neće smanjivati u doglednoj budućnosti, i kada postoji i očekivano je da će nastaviti da postoji stanište odgovarajuće veličine za dugoročno održavanje vrste.
- 21) **troškovi** su stvarni troškovi koji uključuju troškove: procjene štete u životnoj sredini i neposredne opasnosti od štete, prikupljanja podataka, sprovođenja mjera, sprovođenja programa praćenja stanja životne sredine nakon sprovedenih mjera i drugi troškovi u skladu sa zakonom;
- 22) **operater** je pravno ili fizičko lice koje obavlja djelatnost ili aktivnost ili ga kontroliše ili je ovlašćeno za donošenje ekonomskih odluka u oblasti tehničkog funkcionisanja djelatnosti ili aktivnosti, uključujući i nosioca dozvola ili saglasnosti i/ili obveznika registracije ili obavještanja o aktivnosti koju vrši u skladu sa posebnim propisima.

II. UTVRĐIVANJE ŠTETE U ŽIVOTNOJ SREDINI

Postupak utvrđivanja štete u životnoj sredini

Član 9

Štetu u životnoj sredini ili neposrednu opasnost od štete utvrđuje organ uprave nadležan za poslove zaštite životne sredine (u daljem tekstu: organ uprave).

Postupak utvrđivanja štete u životnoj sredini ili neposredne opasnosti od štete pokreće se po službenoj dužnosti ili na zahtjev zainteresovane javnosti (u daljem tekstu: zahtjev).

Svako lice koje sazna da je došlo do štete u životnoj sredini ili da postoji neposredna opasnost od štete u životnoj sredini dužno je da o tome, bez odlaganja, obavijesti organ uprave i nadležnu inspekciju.

Zahtjev za pokretanje postupka

Član 10

Zahtjev iz člana 9 stav 2 ovog zakona sadrži podatke o:

- podnosiocu zahtjeva (naziv i sjedište, odnosno ime i adresu);
- lokaciji na kojoj je nastala šteta ili postoji neposredna opasnost od štete i vremenu nastanka štete;
- vrsti i prirodi štete koja je nastala ili postoji neposredna opasnost od štete;
- podatke o operateru (naziv i sjedište, odnosno ime i adresu), ukoliko ih posjeduje; i
- druge podatke od značaja za utvrđivanje štete ili neposredne opasnosti od štete.

Ukoliko je podnosilac zahtjeva nadležna inspekcija, uz zahtjev se prilaže i zapisnik o izvršenom inspeksijskom nadzoru.

Organ uprave može od podnosioca zahtjeva zatražiti dodatne podatke, obavještenja i dokumentaciju i odrediti rok za njihovo dostavljanje.

Način utvrđivanja štete u životnoj sredini

Član 11

Organ uprave po službenoj dužnosti ili na osnovu podnijetog zahtjeva utvrđuje:

- da li prijavljena šteta predstavlja štetu ili neposrednu opasnost od štete u skladu sa ovim zakonom;
- da li je pričinjena šteta ili neposredna opasnost od štete izuzeta od primjene u skladu sa članom 6 ovog zakona;
- da li se na osnovu zapisnika o izvršenom inspeksijskom nadzoru može utvrditi operater koji je svojom aktivnošću prouzrokovao štetu ili neposrednu opasnost od štete.

Izjašnjenje operatera

Član 12

Nakon utvrđivanja činjenica iz člana 11 ovog zakona, organ uprave dužan je da omogući operateru da se izjasni o navodima iznesenim u zahtjevu i o utvrđenim činjenicama.

Pokretanje postupka

Član 13

Ukoliko organ uprave utvrdi da je nastala šteta u životnoj sredini ili da postoji neposredna opasnost od štete, pokreće postupak za utvrđivanje značaja pričinjene štete u životnoj sredini ili stepena neposredne opasnosti od štete i mjera za otklanjanje odnosno sprječavanje štete.

U postupku utvrđivanja značaja štete organ uprave može zatražiti od operatera da o svom trošku sprovede sva potrebna mjerenja i ispitivanja i da dostavi neophodne podatke.

Obavještanje o pokretanju postupka

Član 14

Organ uprave obavještava podnosioca zahtjeva, operatera, organ lokalne uprave na čijoj teritoriji je nastala šteta ili postoji neposredna opasnost od štete, organ državne uprave nadležan za poslove zaštite životne sredine (u daljem tekstu: Ministarstvo) i nadležnu inspekciju, o pokretanju postupka ili odbijanju zahtjeva sa obrazloženjem u roku od pet dana od dana pokretanja postupka za utvrđivanje štete.

Utvrđivanje značaja štete pričinjene prirodnim staništima i zaštićenim vrstama

Član 15

Značaj štete koja ima negativan uticaj na postizanje ili održavanje povoljnog statusa zaštite staništa ili zaštićenih vrsta određuje se na osnovu statusa očuvanosti u vrijeme nastanka štete, funkcija i usluga koje pružaju ta staništa ili zaštićene vrste i njihovog kapaciteta za prirodni oporavak.

Značaj štete iz stava 1 ovog člana utvrđuje se na osnovu značajnih negativnih promjena u odnosu na prvobitno stanje prema:

- broju jedinki, gustini populacije ili površini područja koju pokrivaju;
- udjelu određenih jedinki ili oštećenog područja u zaštiti vrste ili staništa;
- rijetkosti vrsta ili staništa na lokalnom, regionalnom i međunarodnom nivou;
- kapacitetu razmnožavanja i održivosti vrste u skladu sa dinamikom karakterističnom za tu vrstu ili populaciju;
- kapacitetu staništa za prirodni oporavak u skladu sa dinamikom karakterističnom za vrste i populacije prisutne na staništu;
- kapacitetu vrste ili staništa da se za kratko vrijeme, bez ikakvih intervencija osim pojačanih mjera zaštite, oporavkom dovede do stanja koje će sopstvenom dinamikom vrste ili staništa dovesti do uslova koji se smatraju jednakim ili boljim od prvobitnih.

Značajnom štetom na staništima i zaštićenim vrstama ne smatraju se:

- negativne promjene koje su manje od prirodnih kolebanja normalnih za tu zaštićenu vrstu ili prirodno stanište;
- negativne promjene usljed prirodnih uzroka;
- negativne promjene usljed intervencija koje su sastavni dio redovnog upravljanja područjem koje je sproveo vlasnik ili upravljač zaštićenog prirodnog dobra;
- oštećenja nanosena zaštićenim vrstama i prirodnim staništima koja se mogu prirodnim putem za kratko vrijeme vratiti u prvobitno stanje ili u stanje koje se smatra jednakim ili boljim od prvobitnog, a koje dostižu sopstvenom dinamikom.

III. MJERE ZA SPRJEČAVANJE I REMEDIJACIJU ŠTETE U ŽIVOTNOJ SREDINI

Preventivne mjere Član 16

Ako postoji neposredna opasnost od nastanka štete u životnoj sredini operater je dužan da bez odlaganja sprovede mjere utvrđene planovima za zaštitu i spašavanje, u skladu sa zakonom kojim je uređena zaštita i spašavanje.

U slučaju da planovima iz stava 1 ovog člana nastala situacija nije predviđena, operater je dužan da od organa državne uprave nadležnog za zaštitu i spašavanje zatraži uputstva za postupanje u slučaju akcidenta.

O preduzetim mjerama iz st. 1 i 2 ovog člana operater je dužan da obavjesti organ uprave, nadležnu inspekciju i organ državne uprave nadležan za zaštitu i spašavanje.

U slučaju sumnje na neposrednu opasnost od štete u životnoj sredini ili u slučaju kad je opasnost utvrđena, organ uprave je dužan da zatraži od operatera neophodne informacije i sprovođenje neophodnih preventivnih mjera.

U slučaju iz stava 4 ovog člana organ uprave može operateru dati uputstva o načinu sprovođenja tih mjera.

Kada neposredna opasnost od štete nije uklonjena sprovođenjem preventivnih mjera, operater je dužan da o tome bez odlaganja obavijesti organ uprave i nadležnu inspekciju.

Ukoliko operater ne sprovede preventivne mjere iz stava 4 ovog člana, preventivne mjere sprovede organ uprave o trošku operatera.

U slučaju kad operater nije poznat preventivne mjere sprovodi organ uprave.

Organ uprave ima pravo na refundiranje troškova za sprovedene preventivne mjere iz stava 8 ovog člana u roku od pet godina od dana kada operater bude poznat.

Mjere remedijacije Član 17

Kada nastane šteta u životnoj sredini, operater je dužan da bez odlaganja obavijesti organ uprave i nadležnu inspekciju i preduzme neophodne mjere remedijacije, radi ograničavanja i sprječavanja daljeg širenja štete u životnoj sredini i negativnih uticaja na zdravlje ljudi.

Mjere remedijacije iz stava 1 ovog člana su mjere koje imaju za cilj povraćaj u prvobitno stanje oštećenih voda, zemljišta, zaštićenih vrsta i prirodnih staništa, kroz primarnu, komplementarnu i kompenzatornu remedijaciju.

Predlog mjera remedijacije i obavještanje zainteresovane javnosti

Član 18

Operater koji je pričinio štetu u životnoj sredini dužan da je u roku određenom rješenjem o pokretanju postupka utvrđivanja štete sačini predlog mjera remedijacije i dostavi organu uprave na saglasnost.

Predlog mjera remedijacije iz stava 1 ovog člana sadrži i program praćenja stanja životne sredine nakon sprovođenja mjera remedijacije.

Organ uprave, dužan je da u roku od tri dana, od dana prijema predloga mjera remedijacije, obavijesti lica koja su pogođena štetom ili je vjerovatno da će biti pogođena štetom, zainteresovanu javnost, vlasnike nepokretnosti na kojim će se sprovesti mjere remedijacije, radi dostavljanja mišljenja, primjedbi i sugestija na predlog mjera remedijacije.

Prilikom davanja saglasnosti na predlog mjera remedijacije organ uprave uzima u obzir:

- prirodu, obim i težinu štete u životnoj sredini i mogućnost prirodnog oporavka;
- rizike po zdravlje ljudi;
- mišljenja, primjedbe i sugestije iz stava 3 ovog člana.

Kada je životnoj sredini pričinjena takva šteta da se sve neophodne mjere remedijacije ne mogu sprovesti istovremeno, organ uprave određuje prioritete primjene mjera remedijacije vodeći računa o prirodi, obimu i značaju štete pričinjene na različitim segmentima životne sredine, mogućnostima prirodnog oporavka i rizicima po zdravlje ljudi.

Komisija za ocjenu mjera remedijacije

Član 19

Ocjenu predloga mjera remedijacije vrši Komisija za ocjenu mjera remedijacije (u daljem tekstu: Komisija), koju obrazuje organ uprave.

Komisiju čine stručnjaci za pojedine oblasti životne sredine, predstavnici organa uprave i Ministarstva i predstavnici relevantnih institucija iz oblasti životne sredine, kao i predstavnici drugih nadležnih organa uprave.

Komisija vrši ocjenu predloženih mjera remedijacije, daje mišljenje i predlaže nove mjere remedijacije ukoliko se predloženim mjerama remedijacije ne postiže povratak u prvobitno stanje.

Rješenjem o obrazovanju Komisije određuje se broj, sastav, rok i način rada Komisije.

Članovi Komisije ne mogu biti lica koja su učestvovala u izradi predloga mjera remedijacije.

Troškove rada Komisije snosi operater.

Odlučivanje o saglasnosti

Član 20

Organ uprave odlučuje o davanju saglasnosti na predlog mjera remedijacije u roku od pet dana od dana dostavljanja mišljenja Komisije.

Protiv rješenja iz stava 1 ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu.

Vrste mjera remedijacije

Član 21

Mjere remedijacije mogu biti primarne, komplementarne i kompenzatorne.

Primarne mjere remedijacije su mjere kojima se otklanja šteta kojom se oštećeni prirodni resurs ili njegova funkcija vraća u prvobitno stanje.

Komplementarne mjere remedijacije su mjere koje se sprovode u slučajevima ukoliko se oštećeni prirodni resurs i/ili usluga primarnom remedijacijom ne može potpuno vratiti u prvobitno stanje, radi obezbjeđivanja sličnog prirodnog resursa i/ili usluga na istom ili drugom području.

Kompenzatorne mjere remedijacije su mjere koje se sprovode radi nadoknađivanja gubitaka nastalih oštećenjem prirodnih resursa koji više ne mogu da obavljaju svoje ekološke funkcije ili obezbjeđuju usluge drugom prirodnom resursu ili javnosti.

Primarna remedijacija

Član 22

Prilikom utvrđivanja mjera primarne remedijacije prednost se daje onim mjerama kojima se povratak u prvobitno stanje postiže direktno, za što kraće vrijeme i prirodnim putem.

Organ uprave može naložiti primjenu mjera primarne remedijacije kojima se ne postiže potpuni oporavak oštećenog vodnog dobra, zaštićene vrste ili staništa ili se on postiže sporije, isključivo pod uslovom da se na drugom području koje je slično oštećenom primijene unaprijedene komplementarne ili kompenzatorne mjere.

Komplementarna remedijacija

Član 23

Ukoliko se komplementarnim mjerama remedijacije obezbjeđuje sličan prirodni resurs i/ili usluga na drugom području, to područje treba da bude geografski povezano sa oštećenim područjem, uzimajući u obzir interes ugroženog ekosistema.

Kompenzatorna remedijacija

Član 24

Kompenzatorne mjere remedijacije sprovode se od momenta nastanka štete sve dok se primarnom remedijacijom ne postigne potpuni oporavak resursa ili usluga dovođenjem u prvobitno stanje.

Kompenzatorne mjere remedijacije obuhvataju i dodatne mjere zaštite i poboljšanja prirodnih staništa i zaštićenih vrsta ili voda na oštećenom području ili drugom alternativnom području.

Kriterijumi za izbor mjera remedijacije

Član 25

Mjere remedijacije određuju se u skladu sa najboljim dostupnim tehnikama (BAT), uzimajući u obzir:

- procjenu uticaja mjera remedijacije na bezbjednost i zdravlje ljudi;
- procjenu troškova sprovođenja mjera remedijacije;
- vjerovatnoću uspjeha mjera remedijacije;
- obim sprječavanja buduće štete i nastanka kolateralne štete prilikom sprovođenja mjera remedijacije;
- obim u kojem mjera remedijacije obezbjeđuje korist svakoj komponenti /ili funkciji (usluga) prirodnog resursa;
- obim u kojem mjere remedijacije uzimaju u obzir socijalne, ekonomske i kulturne faktore;
- druge relevantne faktore specifične za lokaciju na kojoj je nastala šteta;
- vremenski period potreban za punu efektivnost mjera remedijacije do povratka u prvobitno stanje;
- stepen do kojeg se mjerama remedijacije postiže povratak oštećenog područja u prvobitno stanje;
- geografsku vezu sa oštećenim područjem.

Utvrđivanje komplementarnih i kompenzatornih mjera remedijacije

Član 26

Obim komplementarnih i kompenzatornih mjera remedijacije utvrđuje se:

- prema resursima kvantitativnim izražavanjem gubitaka i dobitaka (npr. broj ptica, litri vode i sl.);
- prema uslugama kvalitativnim izražavanjem gubitaka i dobitaka, na osnovu sličnosti staništa (npr. procentualno izraženi gubici i dobici usluga ekosistema).

Prilikom utvrđivanja mjera prednost se daje mjerama kojima će se obezbijediti resursi i/ili usluge istog tipa, kvaliteta i kvantiteta, a kada to nije moguće obezbjeđuju se alternativni resursi i/ili usluge.

Obim komplementarnih i kompenzatornih mjera remedijacije može se odrediti i na osnovu valorizacije oštećenih resursa i/ili usluga.

Komplementarne i kompenzatorne mjere remedijacije sprovode se tako da se obezbijedi ravnoteža između obezbjeđenja dodatnih prirodnih resursa i/ili usluga i vremena potrebnog za povratak oštećenog resursa i/ili usluge u prvobitno stanje.

Organ uprave može obustaviti sprovođenje mjera remedijacije, ukoliko bi troškovi potpunog sprovođenja planiranih mjera remedijacije bili nesrazmjerni u odnosu na unaprijeđenje životne sredine, pod uslovom da su do tada primijenjene mjere obezbijedile uklanjanje svakog značajnog rizika po zdravlje ljudi, vode, zaštićene vrste i prirodna staništa.

Mjere remedijacije štete na zemljištu

Član 27

Mjere remedijacije štete na zemljištu obuhvataju mjere kojima se obezbjeđuje kontrola, ograničenje, smanjenje ili uklanjanje svih relevantnih zagađenja, tako da zagađeno zemljište ne predstavlja značajan rizik po zdravlje ljudi, uzimajući u obzir njegovu sadašnju ili planiranu namjenu.

Utvrđivanje rizika po zdravlje ljudi vrši se na osnovu karakteristika i namjene zemljišta, vrsta i koncentracija štetnih supstanci, smješa, organizama ili mikro-organizama kojima je zagađeno, kao i mogućnosti njihovog širenja i opasnosti koju predstavljaju.

Namjena zemljišta utvrđuje se na osnovu prostorno planske dokumentacije.

Ukoliko za zemljište koje je zagađeno ne postoji detaljna prostorno planska dokumentacija, namjena zemljišta se utvrđuje na osnovu namjene šireg područja na kojem je nastala šteta i njegovog planiranog razvoja.

Ako se namjena zagađenog zemljišta promijeni preduzimaju se neophodne mjere kako bi se spriječili negativni uticaji na zdravlje ljudi.

Sprovođenje mjera remedijacije

Član 28

Ukoliko operater ne sprovede utvrđene mjere remedijacije mjere sprovodi organ uprave o trošku operatera.

Mjere remedijacije sprovodi organ uprave i u slučaju kada operater nije poznat.

Organ uprave ima pravo na refundiranje troškova za sprovedene mjere remedijacije iz stava 2 ovog članu roku od pet godina od dana kada operater bude poznat.

Operater koji nije u mogućnosti da sam sprovede preventivne mjere i mjere remedijacije, radi sprječavanja odnosno otklanjanja štete u životnoj sredini može angažovati pravno lice iz člana 29 ovog zakona.

Ovlašćeno pravno lice Član 29

Preventivne mjere i mjere remedijacije može da sprovodi pravno lice koje ispunjava uslove u pogledu kadra i opreme (u daljem tekstu: ovlašćeno lice).

Ispunjenost uslova iz stava 1 ovog člana utvrđuje organ uprave.

Bliže uslove iz stava 1 ovog člana, propisuje Ministarstvo, uz prethodno pribavljeno mišljenje organa državne uprave nadležnog za poslove poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede.

Hitni postupci Član 30

U hitnim slučajevima operater je dužan da bez odlaganja sprovede preventivne mjere i mjere remedijacije, radi sprječavanja odnosno otklanjanja štete u životnoj sredini.

Ukoliko operater nije u mogućnosti da bez odlaganja hitno sprovede preventivne mjere i mjere remedijacije, radi sprječavanja odnosno otklanjanja štete u životnoj sredini organ uprave može angažovati ovlašćeno lice za sprovođenje tih mjera o trošku operatera.

IV. TROŠKOVI SPROVOĐENJA PREVENTIVNIH MJERA I MJERA REMEDIJACIJE ŠTETE U ŽIVOTNOJ SREDINI

Troškovi preventivnih mjera i mjera remedijacije Član 31

Operater koji je prouzrokovao štetu ili neposrednu opasnost od štete u životnoj sredini dužan je da snosi troškove sprovođenja preventivnih mjera ili mjera remedijacije, u skladu sa principom "zagađivač plaća".

Izuzimanje od obaveze plaćanja troškova sprovođenja mjera remedijacije Član 32

Operater ne snosi troškove sprovođenja mjera remedijacije ukoliko se dokaže da je šteta nastala usljed:

- aktivnosti trećeg lica, iako je operater preduzeo sve propisane mjere bezbjednosti;
- aktivnosti koja proizilazi iz naloženih mjera nadležnog organa uprave, osim u slučaju kada su mjere naložene nakon ispuštanja zagađujućih materija ili drugog akcidenta koji je operater prouzrokovao svojom aktivnošću.

U slučaju da je operater već sproveo preventivne mjere ili mjere remedijacije, a dokaže se da je šteta nastala u skladu sa stavom 1 ovog člana, operater ima pravo na nadoknadu troškova sprovođenja mjera.

Šteta pričinjena od strane više lica **Član 33**

Kada je šteta ili neposredna opasnost od štete u životnoj sredini prouzrokovana aktivnošću više operatera, uključujući i proizvođače i korisnike proizvoda, troškove sprovođenja preventivnih mjera i mjera remedijacije, kao i naknadu troškova iz člana 16 i člana 28 ovog zakona snose solidarno ta lica.

Obavezno osiguranje **Član 34**

Operater koji obavlja djelatnosti odnosno aktivnosti iz člana 7 ovog zakona dužan je da se osigura od odgovornosti za štetu i neposrednu opasnost od štete u životnoj sredini u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim je uređeno osiguranje, ili obezbijedi drugi instrument finansijskog obezbjeđenja.

Prekogranično zagađenje **Član 35**

U slučaju štete, ili neposredne opasnosti od štete u životnoj sredini, koja može imati značajne negativne uticaje na životnu sredinu druge države, Ministarstvo obavještava drugu državu o nastaloj šteti i neposrednoj opasnosti od štete u životnoj sredini i preduzimanju mjera za otklanjanje štete.

U slučaju štete, ili neposredne opasnosti od štete u životnoj sredini druge države, koja može imati značajne negativne uticaje na životnu sredinu Crne Gore, Ministarstvo može zatražiti sve relevantne informacije o šteti ili neposrednoj opasnosti od štete, dati preporuke za sprovođenje mjera za sprječavanje ili otklanjanje štete i zatražiti nadoknadu troškova.

Javnost podataka **Član 36**

Podaci o sprovođenju preventivnih mjera i mjera remedijacije, podaci o osiguranju od odgovornosti za štetu i neposredne opasnosti od štete u životnoj sredini, podaci o prekograničnom zagađenju su javni, osim podataka koji su u skladu sa posebnim propisom određeni kao tajni.

Primjena zakona o opštem upravnom postupku

Član 37

U postupku odlučivanja po ovom zakonu shodno se primjenjuju odredbe zakona kojim se uređuje opšti upravni postupak u pogledu onih pitanja koja ovim zakonom nijesu posebno uređena.

V. NADZOR

Nadzor nad sprovođenjem zakona

Član 38

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona vrši Ministarstvo i drugi nadležni organi državne uprave, u skladu sa zakonom.

Inspekcijски nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donesenih na osnovu ovog zakona vrše nadležne inspekcije, u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje inspekcijски nadzor.

Ovlašćenja inspektora

Član 39

U vršenju inspekcijskog nadzora nadležni inspektor ima ovlašćenje da utvrdi da li:

- 1) je šteta ili neposredna opasnost od štete prouzrokovana obavljanjem djelatnosti odnosno aktivnosti koje predstavljaju rizik za zdravlje ljudi i/ili životnu sredinu;
- 2) je šteta ili neposredna opasnost od štete zaštićenim vrstama ili prirodnim staništima uzrokovana bilo kojom drugom aktivnošću koju je izazvao operater kršeći zakon ili profesionalne standarde, interna pravila poslovanja ili grubom nepažnjom;
- 3) je u slučaju neposredne opasnosti od štete operater preduzeo potrebne preventivne mjere predviđene planovima za zaštitu i spašavanje;
- 4) je operater zatražio uputstvo za postupanje u slučaju akcidenta od nadležnih organa;
- 5) je operater obavijestio nadležne organe u slučajevima kada neposredna opasnost od štete nije uklonjena sprovođenjem preventivnih mjera;
- 6) je operater obavijestio organ uprave i preduzeo neophodne mjere remedijacije u slučaju kada je došlo do štete u životnoj sredini;
- 7) operater sprovodi utvrđene mjere remedijacije na koje je izdata saglasnost;
- 8) operater postupa u skladu sa programom praćenja stanja životne sredine nakon sprovedenih mjera remedijacije;
- 9) je operater osiguran od odgovornosti za štetu i neposredne opasnosti od štete u životnoj sredini, u skladu sa zakonom.

Prava i obaveze inspektora

Član 40

U vršenju poslova iz člana 39 ovog zakona nadležni inspektor je obavezan da:

- 1) naredi operateru da bez odlaganja preduzme potrebne preventivne mjere predviđene planovima za zaštitu i spašavanje, kada postoji neposredna opasnost od nastanka štete;
- 2) naredi operateru da pribavi uputstvo za postupanje u slučaju akcidenta od nadležnih organa;
- 3) naredi operateru da bez odlaganja obavijesti organ uprave i organ državne uprave nadležan za vanredne situacije kada neposredna opasnost od štete nije uklonjena sprovođenjem preventivnih mjera;
- 4) naredi operateru da obavijesti organ uprave i preduzme neophodne mjere remedijacije u slučaju kada je došlo do štete u životnoj sredini;
- 5) zabrani obavljanje aktivnosti kada je došlo do štete u životnoj sredini ili postoji neposredna opasnost od štete kako bi se spriječili ili ograničili negativni uticaji na zdravlje ljudi i dalje narušavanje usluga ekosistema, u skladu sa rješenjem o pokretanju postupka;
- 6) naredi operateru da organu uprave dostavi predlog mjera remedijacije sa programom praćenja stanja životne sredine, na davanje saglasnosti;
- 7) naredi operateru da sprovede utvrđene mjere remedijacije za koje je data saglasnost;
- 8) naredi operateru da postupa u skladu sa programom praćenja stanja životne sredine nakon sprovedenih mjera remedijacije;
- 9) naredi operateru da se osigura od odgovornosti za štetu i neposredne opasnosti od štete u životnoj sredini, u skladu sa zakonom.

VI. KAZNE NE ODREDBE

Prekršajne odredbe

Član 41

Novčanom kaznom od 2.000 eura do 40.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

- 1) ne zatraži od organa državne uprave nadležnog za zaštitu i spašavanje uputstva za postupanje u slučaju akcidenta (član 16 stav 2);
- 2) ne obavijesti organ uprave, nadležnu inspekciju i organ državne uprave nadležan za zaštitu i spašavanje o preduzetim mjerama (član 16 stav 3);
- 3) bez odlaganja ne obavijesti organ uprave i nadležnu inspekciju u slučaju kada neposredna opasnost od štete nije uklonjena sprovođenjem preventivnih mjera (član 16 stav 6);
- 4) bez odlaganja ne obavijesti organ uprave i nadležnu inspekciju ili ne preduzme neophodne mjere remedijacije, radi ograničavanja i sprječavanja daljeg širenja štete u životnoj sredini i negativnih uticaja na zdravlje ljudi (član 17 stav 1);
- 5) u roku koji je određen rješenjem o pokretanju postupka utvrđivanja štete, ne sačini i ne dostavi predlog mjera remedijacije organu uprave na saglasnost (član 18 stav 1);
- 6) ne sprovede bez odlaganja u hitnim slučajevima preventivne mjere i mjere remedijacije, radi sprječavanja odnosno otklanjanja štete u životnoj sredini (član 30 stav 1);
- 7) se ne osigura od odgovornosti za štetu i neposredne opasnosti od štete u životnoj sredini, ili ne obezbijedi drugi instrument finansijskog obezbjeđenja, a obavlja djelatnost odnosno aktivnosti iz člana 7 ovog zakona (član 34).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 500 eura do 4.000 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 1.000 eura do 12.000 eura.

Za prekršaj iz stava 1 tač. 6 i 7 ovog člana može se izreći zaštitna mjera zabrana obavljanja djelatnosti u trajanju od 30 dana do šest mjeseci.

VII. ZAVRŠNE ODREDBE

Podzakonski akti

Član 42

Podzakonski akt iz člana 29 stav 3 ovog zakona donijeće se u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Prestanak važnosti

Član 43

Danom početka primjene ovog zakona prestaju da važe odredbe čl. 44 do 53 Zakona o životnoj sredini ("Službeni list CG" broj 48/08).

Stupanje na snagu

Član 44

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore, a primjenjivaće se od 1. decembra 2015. godine.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje Zakona o odgovornosti za štetu u životnoj sredini sadržan je u odredbi člana 16 tačka 5 Ustava Crne Gore, kojim je predviđeno da se zakonom, u skladu sa Ustavom, uređuju pitanja od interesa za Crnu Goru.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Pravo zaštite životne sredine je izuzetno bitan instrument regulisanja i upravljanja održivim razvojem kao jednim od glavnih ciljeva postavljenim u međunarodnom pravu i politici. Put do održivog razvoja vodi kroz više elemenata od kojih značajno mjesto zauzima sistem životne sredine kojeg je neophodno uspostaviti u cilju postizanja smanjenja rizika zagađenja i ugrožavanja ekosistema, kao i planiranja iskorišćavanja prirodnih resursa. U tom smislu ovaj zakon predstavlja veoma važan instrument kojim se doprinosi upravljanju životnom sredinom na održiv način i šalje jasnu poruku zagađivačima da su odgovorni za štetne posljedice svoje djelatnosti.

Direktiva 2004/35 Evropskog parlamenta i Savjeta od 21. aprila 2004. godine o odgovornosti za štetu u životnoj sredini u pogledu sprečavanja i otklanjanja štete u životnoj sredini, definiše „ štetu nanijetu životnoj sredini“ kao štetu nanijetu zaštićenim vrstama i staništima, štetu nanijetu vodi i štetu nanijetu zemljištu, u skladu sa propisima EU, koja utvrđuje dva režima odgovornosti: striktnu i po principu kršenja propisa. Operater koji u okviru svog poslovanja upravlja radom koje se odnose na opasne aktivnosti koje su navedene u Aneksu III Direktive, definiše se kao striktna odgovornost (nije potrebno da dokazuje krivicu). Operater koji u okviru svog poslovanja upravlja radom koje se odnose na druge aktivnosti koje nijesu navedene u Aneksu III odgovara za štetu nanijetu zaštićenim vrstama i staništima, po principu kršenja propisa.

Postojećim Zakonom o životnoj sredini iz 2008. godine djelimično su prenijete odredbe Direktive 2004/35/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 21. aprila 2004. godine o odgovornosti za štetu u životnoj sredini u pogledu sprječavanja i otklanjanja štete u životnoj sredini. Iz tih razloga, neophodno je bilo pitanje odgovornosti za štetu nanijetu životnoj sredini urediti i potpuno uskladiti sa navedenom direktivom, kroz poseban zakon.

Odgovornost za štetu u životnoj sredini predstavlja odgovornost operatera za koga je utvrđeno da je uzrokovao štetu ili neposrednu opasnost od štete u životnoj sredini, u pogledu sprječavanja i otklanjanja štete u životnoj sredini, primjenom preventivnih mjera i mjera remedijacije. Kada šteta u životnoj sredini još nije nastupila, ali postoji neposredna opasnost od nastanka štete, operater je dužan da bez odlaganja preduzme potrebne preventivne mjere, kako bi spriječio štetu u životnoj sredini. Mjere remedijacije predstavljaju mjere remedijacije ili kombinacije mjera za oporavak, rehabilitaciju ili nadomještanje oštećenih prirodnih resursa i/ili usluga, uključujući mjere za ublažavanje posljedica štete, privremene mjere kao i mjere kojima se obezbjeđuju resursi ili usluge jednake prvobitnim.

Cilj remedijacije štete u životnoj sredini jeste oporavak od štete, odnosno vraćanje u prvobitne uslove kroz primarnu, komplementarnu i kompenzatornu remedijaciju. Primarna remedijacija je mjera za otklanjanje štete kojom se oštećeni prirodni resurs ili njegova funkcija vraća u prvobitno stanje. Ukoliko se oštećeni prirodni resurs i/ili usluga primarnom remedijacijom ne može potpuno vratiti u prvobitno stanje preduzimaju se mjere komplementarne remedijacije, čija je svrha da se obezbijedi sličan prirodni resurs i/ili usluga na istom ili drugom području. Kompenzatorna remedijacija sprovodi se radi nadoknađivanja internih gubitaka prirodnih resursa i usluga čiji je oporavak u toku. Kompenzatorne mjere sprovode se od momenta nastanka štete sve dok se primarnom remedijacijom ne postigne

potpuni povratak resursa ili usluga u prvobitno stanje. Ove mjere sastoje se iz dodatnih unaprijeđenja zaštićenih prirodnih staništa i vrsta, zemljišta ili voda na oštećenom području ili drugom, alternativnom području. Operater koji je prouzrokovao štetu ili neposrednu opasnost od štete u životnoj sredini dužan je da snosi troškove sprovođenja preventivnih ili remedijacionih mjera.

Odgovornost za štetu u životnoj sredini ne primjenjuje se na neposrednu opasnost od štete ili štetu nanijetu životnoj sredini uzrokovanu oružanim sukobom, ratom, građanskim ratom ili pobunom, prirodnim katastrofama i aktivnostima namjenjenim zaštiti od prirodnih katastrofa i aktivnostima čiji je osnovni cilj odbrana zemlje ili međunarodna bezbjednost, kao i štetu u životnoj sredini utvrđenu međunarodnim sporazumima kojima je regulisana odgovornost za štetu izazvana izlivanjem nafte, prevozom opasnih materija, odgovornost za štetu u pomorskom saobraćaju i odgovornost za nuklearnu štetu.

III. USAGLAŠENOST SA PRAVNOM TEKOVINOM EVROPSKE UNIJE I POTVRĐENIM MEĐUNARODNIM KONVENCIJAMA

Pravo Evropske unije u oblasti utvrđivanja odgovornosti za štetu u životnoj sredini uređeno je kroz Direktivu 2004/35 Evropskog parlamenta i Savjeta od 21. aprila 2004. godine o odgovornosti za štetu u životnoj sredini u pogledu sprječavanja i otklanjanja štete u životnoj sredini. Direktiva je stupila je na snagu 30. aprila 2004. godine a transpozicija ove direktive u državama članicama završena je jula 2010. godine. Ova direktiva je tri puta dopunjena (direktivama 2006/21/EC, 2009/31/EC i 2013/30 EU).

Svrha ove Direktive je da „ uspostavi osnove za odgovornosti za štetu nanijetu životnoj sredini po principu zagađivač plaća, kao i da utiče na sprječavanje ekološke štete i reguliše otklanjanje njenih posledica". Ovaj princip je takođe uspostavljen u Ugovoru o funkcionisanju Evropske unije (član 191 (2) TFEU). Navedena direktiva se odnosi na čisto ekološku štetu i oslanja se na ovlašćenja i obaveze nadležnih organa (administrativni pristup) za razliku od građanske odgovornosti (šteta koja je nanijeta imovini i sl.). Direktiva utvrđuje obavezu nadoknade štete u životnoj sredini na način vraćanja u prvobitno stanje, koja ne podrazumijeva finansijsku nadoknadu štete.

Direktiva takođe promovira pravo nevladinih organizacija i drugih udruženja, odnosno javnosti u procesu odlučivanja primjene prava životne sredine. Ova direktiva utvrđuje administrativni sistem odgovornosti i utvrđuje finansijsku odgovornost operatera čijim djelovanjem nastaje šteta u životnoj sredini ili neposredna opasnost od štete.

IV. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA

I. Osnovne odredbe

U ovom poglavlju definisano je da se ovim zakonom uređuje način i postupak utvrđivanja odgovornosti za štetu u životnoj sredini. Takođe su dati osnovni principi, koji se primjenjuju u oblasti utvrđivanja odgovornosti za štetu u životnoj sredini, zatim primjena zakona kao i izuzeci od primjene. U ovom poglavlju utvrđene su aktivnosti koje predstavljaju rizik za zdravlje ljudi i životnu sredinu, kao i značenje izraza.

II. Utvrđivanje štete u životnoj sredini

Ovim poglavljem definisano je da sprovođenje postupka utvrđivanja štete u životnoj sredini ili neposredne opasnosti od štete vrši Agencija za zaštitu životne sredine. Postupak se pokreće po službenoj dužnosti ili na osnovu zahtjeva za utvrđivanje štete u životnoj sredini odnosno neposredne opasnosti od štete zainteresovane javnosti. Agencija za zaštitu životne sredine može, nakon utvrđivanja činjenica važnih za utvrđivanje postojanja neposredne opasnosti od štete ili same štete, zahtijevati od operatera koji je prouzrokovao štetu ili neposrednu

opasnost od štete u životnoj sredini da se bez odlaganja izjasni o navodima iznesenim u zahtjevu odnosno obavještenju, kao i o utvrđenim činjenicama. Ukoliko organ uprave utvrdi da je nastala šteta u životnoj sredini ili da postoji neposredna opasnost od štete, pokreće postupak za utvrđivanje značaja pričinjene štete u životnoj sredini ili stepena neposredne opasnosti od štete, kao i mjera za otklanjanje odnosno sprječavanje štete.

Agencija za zaštitu životne sredine obavještava podnosioca zahtjeva, operatera, organ lokalne uprave na čijoj teritoriji je nastala šteta ili postoji neposredna opasnost od štete, Ministarstvo i nadležnu inspekciju o pokretanju postupka ili odbijanju zahtjeva sa obrazloženjem u roku od pet dana od dana pokretanja postupka utvrđivanja štete. U cilju utvrđivanja značaja štete ili stepena neposredne opasnosti od štete organ uprave može zatražiti od operatera da o svom trošku sprovede sva potrebna mjerenja i ispitivanja i dostavi neophodne podatke.

III. Mjere za sprječavanje i remedijaciju štete u životnoj sredini

U ovom poglavlju propisano je da kada šteta u životnoj sredini još nije nastupila, ali postoji neposredna opasnost od nastanka štete, operater je dužan da bez odlaganja preduzme mjere utvrđene planovima za zaštitu i spašavanje, u skladu sa zakonom kojim je uređena zaštita i spašavanje. U slučaju da takav plan ne postoji ili nastala situacija nije predviđena planom, operater je dužan da od organa državne uprave nadležnog za zaštitu i spašavanje zatraži uputstva za postupanje u slučaju akcidenta.

U slučaju kada je došlo do štete u životnoj sredini, operater je dužan da o tome bez odlaganja obavijesti organ uprave i preduzme neophodne mjere remedijacije, radi ograničavanja i sprječavanja širenja dalje štete u životnoj sredini i negativnih uticaja na ljudsko zdravlje. Mjere remedijacije obuhvataju mjere kojima se postiže povratak u prvobitno stanje oštećenih voda, zemljišta, zaštićenih vrsta i prirodnih staništa, kroz primarnu, komplementarnu i kompenzatornu remedijaciju.

Na predlog mjera remedijacije sa programom praćenja stanja životne sredine nakon sprovedenih mjera remedijacije, potrebno je pribaviti saglasnost organa uprave. U cilju utvrđivanja organ uprave može obrazovati Komisiju koju čine stručnjaci za pojedine oblasti iz životne sredine, predstavnici relevantnih organa uprave i institucija nadležnih za obavljanje pojedinih poslova iz oblasti životne sredine, kao i predstavnici organa uprave.

Na osnovu mišljenja Komisije, organ uprave odlučuje o davanju saglasnosti ili odbijanju davanja saglasnosti na predlog mjera remedijacije. Operater snosi troškove izrade predloga mjera remedijacije, obavještavanja i uključivanja javnosti.

U ovom poglavlju dati su kriterijumi za izbor prilikom izbora mjera remedijacije. Posebno je uređeno pitanje remedijacije štete nanijete zemljištu.

Ukoliko operater ne ispuni zahtjev organa uprave da sprovede mjere remedijacije, ili ne može biti identifikovan, ili u skladu sa ovim zakonom nije obavezan da snosi troškove sprovođenja remedijacionih mjera, organ uprave može ih sprovesti samostalno ili angažovanjem drugog pravnog lica.

U ovom poglavlju utvrđeno je da poslove sprovođenja preventivnih mjera i mjera remedijacije može da obavlja ovlašćeno pravno lice pod uslovima da ispunjava zahtjeve u pogledu stručnog kadra, opreme i uređaja. Ovlašćivanje pravnog lica vrši organ uprave rješenjem. Takođe je propisano da bliže uslove koje mora da ispunjava ovlašćeno pravno lice propisuje organ državne uprave nadležan za poslove zaštite životne sredine, uz prethodno pribavljeno mišljenje organa državne uprave nadležnog za poslove poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede.

Dalje, utvrđeno je da u hitnim slučajevima, kada operater nije u mogućnosti da bez odlaganja hitno sprovede preventivne mjere i mjere remedijacije, nadležna inspekcija može angažovati ovlašćeno pravno lice da sprovede mjere u cilju sprječavanja odnosno otklanjanja štete u životnoj sredini, kao i da može privremeno ograničiti ili zabraniti obavljanje djelatnosti odnosno aktivnosti. Troškove sprovođenja ovih mjera snosi operater.

IV. Troškovi sprovođenja preventivnih mjera i mjera remedijacije štete u životnoj sredini

Operater koji je prouzrokovao štetu ili neposrednu opasnost od štete u životnoj sredini dužan je da snosi troškove sprovođenja preventivnih ili remedijacionih mjera, u skladu sa principom "zagađivač plaća".

Operater ne snosi troškove mjera remedijacije ukoliko se dokaže da je šteta nastala uslijed aktivnosti trećeg lica, iako je operater preduzeo sve propisane mjere bezbjednosti i aktivnosti koja proizilazi iz naloženih mjera nadležnog organa uprave, osim u slučaju kada su mjere naložene nakon ispuštanja zagađujućih materija ili drugog akcidenta koji je operater prouzrokovao svojom aktivnošću. Takođe je utvrđeno da ukoliko je operater već sproveo preventivne mjere ili mjere remedijacije, a dokaže se da je šteta nastala pod navedenim uslovima operater ima pravo na nadoknadu troškova, u skladu sa posebnim propisom.

U ovom poglavlju je takođe uređeno pitanje kada je šteta ili neposredna opasnost od štete u životnoj sredini prouzrokovana aktivnošću više operatera, uključujući i proizvođače i korisnike proizvoda, na način da troškove sprovođenja preventivnih mjera i mjera remedijacije snose solidarno ta lica.

Značajno pitanje uređeno u ovom poglavlju je i pitanje osiguranja od odgovornosti za štetu i neposredne opasnosti od štete u životnoj sredini, tako što je utvrđeno da je operater koji obavlja djelatnost odnosno aktivnosti iz člana 7 ovog zakona dužan da se osigura od odgovornosti za štetu i neposredne opasnosti od štete u životnoj sredini u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuju osiguranje lica i imovine, ili obezbijedi drugi instrument finansijskog obezbjeđenja.

Ovim poglavljem uređeno je i pitanje prekograničnog zagađenja tako što je utvrđeno da u slučaju štete, ili neposredne opasnosti od štete u životnoj sredini, koja može imati značajne negativne uticaje na životnu sredinu druge države, Ministarstvo obavještava drugu državu o nastaloj šteti i neposrednoj opasnosti od štete u životnoj sredini i preduzimanju mjera otklanjanja štete.

Uređeno je i pitanje javnosti podataka i utvrđeno da su podaci o sprovođenju preventivnih mjera i mjera remedijacije, podaci o osiguranju od odgovornosti za štetu i neposredne opasnosti od štete u životnoj sredini, podaci o prekograničnom zagađenju javni, osim podataka koji su u skladu sa posebnim propisom određeni kao tajni.

V. Nadzor

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donijetih na osnovu ovog zakona vrši ministarstvo nadležno za poslove zaštite životne sredine i drugi nadležni organi državne uprave, a inspekcijski nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donesenih na osnovu ovog zakona vrše nadležne inspekcije, u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje inspekcijski nadzor.

Takođe su propisana ovlašćenja, kao i prava i obaveze inspektora.

VI. Kaznene odredbe

Ovim poglavljem propisane su novčane kazne za pravno lice, odgovorno lice u pravnom licu i preduzetnika.

VII. Završne odredbe

U završnim odredbama utvrđeno je da će se podzakonski propis za sprovođenje ovog zakona donijeti u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Dalje, utvrđeno je da će početkom primjene ovog zakona prestati da važe odredbe Zakona o životnoj sredini ("Službeni list Crne Gore" br. 48/08, 40/10, 40/11) kojima je uređena oblast utvrđivanja odgovornosti za štetu u životnoj sredini.

Ovaj zakon će početi sa primjenom od 1. decembra 2015. godine.

V. PROCJENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA ZA SPROVOĐENJE OVOG ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nije potrebno izdvojiti sredstva iz budžeta Crne Gore, što je i utvrđeno u Izvještaju o sprovedenoj analizi procjene uticaja propisa - RIA obrazac, u poglavlju Procjena fiskalnog uticaja.

**IZJAVA O USKLAĐENOSTI NACRTA/PREDLOGA PROPISA CRNE GORE S PRAVNOM
TEKOVINOM EVROPSKE UNIJE**

Identifikacioni broj Izjave		MORT-IU/PZ/13/29
1. Naziv nacrt/predloga propisa		
- na crnogorskom jeziku	Predlog zakona o odgovornosti za štetu u životnoj sredini	
- na engleskom jeziku	Proposal for the Law on environmental liability	
2. Podaci o obrađivaču propisa		
a) Organ državne uprave koji priprema propis		
Organ državne uprave	Ministarstvo održivog razvoja i turizma	
- Sektor/odsjek	Direktorat za životnu sredinu i klimatske promjene	
- odgovorno lice (ime, prezime, telefon, e-mail)	Ivana Vojinovic ivana.vojinovic@mrt.gov.me	
- kontakt osoba (ime, prezime, telefon, e-mail)	Brankica Cmiljanovic brankica.cmiljanovic@mrt.gov.me	
b) Pravno lice s javnim ovlaštenjem za pripremu i sprovođenje propisa		
- Naziv pravnog lica	/	
- odgovorno lice (ime, prezime, telefon, e-mail)	/	
- kontakt osoba (ime, prezime, telefon, e-mail)	/	
3. Organi državne uprave koji primjenjuju/sprovode propis		
- Organ državne uprave	Ministarstvo održivog razvoja i turizma, Agencija za zaštitu životne sredine	
4. Usklađenost nacrt/predloga propisa s odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropske unije i njenih država članica, s jedne strane i Crne Gore, s druge strane (SSP)		
a) Odredbe SSPa s kojima se usklađuje propis		
Glava VIII, Politike saradnje, član 111, Zaštita životne sredine		
b) Stepent ispunjenosti obaveza koje proizilaze iz navedenih odredbi SSPa		
☒	ispunjava u potpunosti	
☐	djelimično ispunjava	
☐	ne ispunjava	
c) Razlozi za djelimično ispunjenje, odnosno neispunjenje obaveza koje proizilaze iz navedenih odredbi SSPa		
/		
5. Veza nacrt/predloga propisa s Nacionalnim programom za integraciju (NPI) odnosno Nacionalnim programom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji (NPA)		
- NPI/NPA za period	/	
- Poglavlje, potpoglavlje	/	
- Rok za donošenje propisa	/	
- Napomena	/	
6. Usklađenost nacrt/predloga propisa s pravnom tekovinom Evropske unije		
a) Usklađenost s primarnim izvorima prava Evropske unije		
UFEU, Dio treći, Politike i unutrašnje akcije Unije, Glava XX, Zaštita životne sredine, član 191 / TFEU, Part Three, Union Policy and Internal Actions, Title XX, Environment, Article 191		
Potpuno usklađeno / fully harmonized		
b) Usklađenost sa sekundarnim izvorima prava Evropske unije		
32004L0035		
Direktiva 2004/35/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 21. aprila 2004. o odgovornosti u životnoj sredini u vezi sa sprečavanjem i otklanjanjem štete u životnoj sredini / Directive 2004/35/EC of the European Parliament and of the Council of 21 April 2004 on environmental liability with regard to the		

prevention and remedying of environmental damage, OJ L 143, 30.4.2004

Potpuno usklađeno / fully harmonized

32006L0021

Direktiva 2006/21/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 15. marta 2006. o upravljanju otpadom od djelatnosti vađenja mineralnih sirovina i o izmjenama i dopunama Direktivu 2004/35/EZ / Directive 2006/21/EC of the European Parliament and of the Council of 15 March 2006 on the management of waste from extractive industries and amending Directive 2004/35/EC, OJ L 102, 11.4.2006

Potpuno usklađeno / fully harmonized

32009L0031

Direktiva 2009/31/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 23. aprila 2009. o geološkom skladištenju ugljendioksida i o izmjenama i dopunama Direktive Savjeta 85/337/EEZ, Direktiva Evropskog parlamenta i Savjeta 2006/60/EZ, 2001/80/EZ, 2004/35/EZ, 2006/12/EZ, 2008/1/EZ i Regulative (EZ-a) br. 1013/2006 / Directive 2009/31/EC of the European Parliament and of the Council of 23 April 2009 on the geological storage of carbon dioxide and amending Council Directive 85/337/EEC, European Parliament and Council Directives 2000/60/EC, 2001/80/EC, 2004/35/EC, 2006/12/EC, 2008/1/EC and Regulation (EC) No 1013/2006, OJ L 140, 5.6.2009

Potpuno usklađeno / fully harmonized

32013L0030

Direktiva 2013/30/EU Evropskog parlamenta i Savjeta od 12. juna 2013. o sigurnosti odobalnih naftnih i plinskih djelatnosti i o izmjeni Direktive 2004/35/EZ / Directive 2013/30/EU of the European Parliament and of the Council of 12 June 2013 on safety of offshore oil and gas operations and amending Directive 2004/35/EC, OJ L 178, 28.6.2013

Potpuno usklađeno / fully harmonized

c) Usklađenost s ostalim izvorima prava Evropske unije

Ne postoji izvor prava EU ove vrste s kojim bi se predlog propisa mogao uporediti radi dobijanja stepena njegove usklađenosti.

6.1. Razlozi za djelimičnu usklađenost ili neusklađenost nacrtā/predloga propisa Crne Gore s pravnom tekovinom Evropske unije i rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti

/

7. Ukoliko ne postoje odgovarajući propisi Evropske unije s kojima je potrebno obezbijediti usklađenost konstatovati tu činjenicu

/

8. Navesti pravne akte Savjeta Evrope i ostale izvore međunarodnog prava korišćene pri izradi nacrtā/predloga propisa

Ne postoje izvori međunarodnog prava s kojima je potrebno uskladiti predlog propisa.

/

9. Navesti da li su navedeni izvori prava Evropske unije, Savjeta Evrope i ostali izvori međunarodnog prava prevedeni na crnogorski jezik (prevode dostaviti u prilogu)

Navedeni izvori prava EU prevedeni su na hrvatski jezik.

10. Navesti da li je nacrt/predlog propisa iz tačke 1 Izjave o usklađenosti preveden na engleski jezik (prevod dostaviti u prilogu)

Predlog zakona o odgovornosti za štetu u životnoj sredini nije preveden na engleski jezik.

11. Učešće konsultanata u izradi nacrt/predloga propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti

U izradi Predloga zakona o odgovornosti za štetu u životnoj sredini učestvovala je konsultantkinja Alessandra Barecca sa Univerziteta u Sieni.

Potpis / ovlašćeno lice obrađivača propisa

Bozidar Kuzmanovic

Potpis / ministar vanjskih poslova i evropskih integracija

Datum:

Datum:

Prilog obrasca:

1. Prevodi propisa Evropske unije
2. Prevod nacrt/predloga propisa na engleskom jeziku (ukoliko postoji)

TABELA USKLAĐENOSTI

1. Identifikacioni broj (IB) nacarta/predloga propisa		1.1. Identifikacioni broj izjave o usklađenosti i datum utvrđivanja nacarta/predloga propisa na Vladi		
MORT-TU/PZ/13/29		MORT-IU/PZ/13/29		
2. Naziv izvora prava Evropske unije i CELEX oznaka				
Direktiva 2004/35/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 21. aprila 2004. o odgovornosti u životnoj sredini u vezi sa sprečavanjem i otklanjanjem štete u životnoj sredini - 32004L0035				
Direktiva 2006/21/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 15. marta 2006. o upravljanju otpadom od djelatnosti vađenja mineralnih sirovina i koja mijenja i dopunjava Direktivu 2004/35/EZ - 32006L0021				
Direktiva 2009/31/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 23. aprila 2009. o geološkom skladištenju ugljendioksida i o izmjenama i dopunama Direktive Savjeta 85/337/EEZ, Direktiva Evropskog parlamenta i Savjeta 2006/60/EZ, 2001/80/EZ, 2004/35/EZ, 2006/12/EZ, 2008/1/EZ i Regulative (EZ-a) br. 1013/2006 - 32009L0031				
Direktiva 2013/30/EU Evropskog parlamenta i Savjeta od 12. juna 2013. o sigurnosti odobalnih naftnih i plinskih djelatnosti i o izmjeni Direktive 2004/35/EZ - 32013L0030				
3. Naziv nacarta/predloga propisa Crne Gore				
Na crnogorskom jeziku		Na engleskom jeziku		
Predlog zakona o odgovornosti za štetu u životnoj sredini		Proposal for the Law on environmental liability		
4. Usklađenost nacarta/predloga propisa s izvorima prava Evropske unije				
a)	b)	c)	d)	e)
Odredba i tekst odredbe resursa prava Evropske unije (član, stav, tačka)	Odredba i tekst odredbe nacarta/predloga propisa Crne Gore (član, stav, tačka)	Usklađenost odredbe nacarta/predloga propisa Crne Gore s odredbom resursa prava Evropske unije	Razlog za djelimičnu usklađenost ili neusklađenost	Rok za postizanje potpune usklađenosti
Direktiva 2004/35/EZ				
Član 1. Predmet	Predmet uređivanja Član 1	Potpuno usklađeno		
Svrha ove Direktive je utvrđivanje okvira za	Ovim zakonom uređuje se način i postupak			

<p>odgovornost za životnu sredinu koji se zasniva na načelu 'zagađivač plaća', radi sprečavanja i otklanjanja štete u životnoj sredini.</p>	<p>utvrđivanja odgovornosti za štetu u životnoj sredini, kao i primjena preventivnih mjera i mjera remedijacije radi sprječavanja i otklanjanja štete u životnoj sredini.</p> <p>Principi naknade štete u životnoj sredini</p> <p>Član 3</p> <p>Naknada štete u životnoj sredini zasniva se na sljedećim principima:</p> <p>1) princip zagađivač plaća, prema kojem je pravno i fizičko lice koje je pričinilo štetu u životnoj sredini ili neposrednu opasnost od štete, dužno je da nadoknadi štetu sprovođenjem preventivnih mjera i mjera remedijacije o svom trošku;</p> <p>2) princip obaveznog osiguranja prema kojem je pravno i fizičko lice koje obavlja djelatnosti odnosno aktivnosti koje predstavljaju rizik za zdravlje ljudi i/ili životnu sredinu, dužno da se osigura od odgovornosti za štetu u životnoj sredini.</p>			
<p>Član 2. Definicije</p> <p>1. „šteta u životnoj sredini“ znači:</p> <p>a) štetu nanесenu zaštićenim vrstama i prirodnim staništima, tj. svaku štetu sa znatnim nepovoljnim posljedicama za postizanje ili održavanje povoljnog stanja očuvanosti tih staništa ili vrsta. Značenje tih posljedica treba da se procijeni u odnosu na prvobitno stanje vodeći računa o kriterijumima iz Priloga I.;</p> <p>Šteta nanесena zaštićenim vrstama i prirodnim staništima ne uključuje prethodno utvrđene nepovoljne posljedice proizašle iz radnje</p>	<p>Šteta u životnoj sredini</p> <p>Član 4</p> <p>Šteta u životnoj sredini je šteta pričinjena:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zaštićenim vrstama biljaka, životinja i gljiva (u daljem tekstu: zaštićene vrste) i prirodnim staništima, koja ima značajan negativan uticaj na dostizanje ili održavanje povoljnog statusa zaštićenih vrsta i prirodnih staništa; - vodama, koja ima značajan negativan uticaj na ekološki, hemijski i kvantitativni status i/ili ekološki potencijal voda, uključujući i ekološki status morske vode utvrđen zakonom kojim su uređene vode; - zemljištu, posrednim ili neposrednim 	<p>Potpuno usklađeno</p>		

<p>operatera koju su nadležne vlasti izričito odobrile u skladu s odredbama za primjenu člana 6. stava 3. i 4., ili člana 16. Direktive 92/43/EEZ, ili člana 9. Direktive 79/409/EEZ ili, u slučaju staništa i vrsta koje nisu obuhvaćene zakonima Zajednice, u skladu s odgovarajućim propisima pojedine države o zaštiti prirode.</p> <p>b) tačku b mijenja Direktiva 32013L0030</p> <p>c) štetu nanесenu tlu, tj. svako zagađenje tla koje uzrokuje znatnu opasnost od nepovoljnog djelovanja na zdravlje ljudi zbog direktnog ili indirektnog unošenja u, na ili pod zemlju supstanci, smješa, organizama ili mikroorganizama;</p>	<p>unošenjem u, na ili ispod zemljišta, supstanci, smješa, organizama ili mikroorganizama koji prouzrokuju štetu koja predstavlja značajnu opasnost po zdravlje ljudi.</p> <p>Izuzetno od stava 1 ovog člana štetom se ne smatra šteta pričinjena:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zaštićenim vrstama i prirodnim staništima, koja je nastala obavljanjem djelatnosti odnosno aktivnosti operatera na osnovu dozvole odnosno odobrenja nadležnog organa uprave u skladu sa zakonom kojim je uređena zaštita prirode; - vodama, koja je nastala nakon sprovođenja mjera za ublažavanje posljedica na vodnim tijelima pod uticajem održivih aktivnosti koje predstavljaju javni interes, s tim da nije bilo tehnički izvodljivo ili finansijski opravdano odabrati ekološki povoljniju mogućnost. 			
<p>2. „šteta“ znači mjerljivu nepovoljnu promjenu prirodnog resursa ili mjerljivo slabljenje funkcije prirodnog resursa do kojih može doći direktno ili indirektno;</p>	<p style="text-align: center;">Značenje izraza Član 8</p> <p>Izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:</p> <p>1) šteta je svaka negativna promjena na prirodnom dobru ili oštećenje prirodnog resursa koja može nastati obavljanjem djelatnosti iz člana 7 i drugih aktivnosti i koja se može procijeniti;</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>		
<p>3. „zaštićene vrste i prirodna staništa“ znači:</p> <p>a) vrste navedene u članu 4. stav 2. Direktive 79/409/EEZ ili u njenom Prilogu I. ili navedene u Prilozima II. i IV. Direktive 92/43/EEZ;</p> <p>b) staništa vrsta navedenih u članu 4. stavu 2. Direktive 79/409/EEZ ili u Prilogu I., ili navedenih</p>	<p style="text-align: center;">Značenje izraza Član 8</p> <p>Izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:</p> <p>3) zaštićena vrsta je divlja vrsta biljaka, životinja i gljiva koja je zaštićena u skladu sa zakonom i</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>		

<p>u Prilogu II. Direktive 92/43/EEZ i prirodna staništa navedena u Prilogu I. Direktive 92/43/EEZ kao i mjesta za razmnožavanje ili odmor vrsta navedenih u Prilogu IV. Direktive 92/43/EEZ; i</p> <p>c) ako država članica tako odluči, svako stanište ili vrstu, koji nisu navedeni u tim Prilozima, koje dotična država članica odredi za svrhe jednakovrijedne onima iz tih dviju Direktiva;</p>	<p>potvrđenim međunarodnim ugovorima;</p> <p>4) prirodno stanište je lokalitet kopna ili mora, koje se određuje prema geografskim, abiotskim i biotskim osobinama, prirodno ili poluprirodno, kao i mjesta za razmnožavanje ili odmor vrsta, u skladu sa potvrđenim međunarodnim ugovorima, obuhvatajući i druga staništa ili vrste u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast zaštite prirode;</p>			
<p>4. „stanje očuvanosti“ znači</p> <p>a) u pogledu prirodnoga staništa, zbir djelovanja na prirodno stanište i njegove tipične vrste koja mogu uticati na njegovu dugoročnu prirodnu rasprostranjenost, strukturu i funkcije kao i na dugoročni opstanak njegovih tipičnih vrsta ili na evropskom području država članica na koje se primjenjuje Ugovor, ili unutar područja države članice ili unutar područja prirodne rasprostranjenosti toga staništa;</p> <p>Stanje očuvanosti prirodnoga staništa smatra se „povoljnim“:</p> <ul style="list-style-type: none"> — kad su njegovo područje prirodne rasprostranjenosti i površine koje stanište na njemu pokriva uvijek jednaki ili se povećavaju, — kad postoje posebna struktura i funkcije potrebne za njegovo dugoročno održanje i vjerojatno je da će i dalje postojati u doglednoj budućnosti, i — kad je stanje očuvanosti njegovih tipičnih vrsta povoljno u skladu s definicijom iz točke b); 	<p style="text-align: center;">Značenje izraza Član 8</p> <p>Izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:</p> <p>19) povoljan status zaštite prirodnog staništa je status staništa kada su prirodni opseg i područja koja pokriva stabilni ili se povećavaju, a specifične strukture i funkcije koje su neophodne za njegovo dugoročno održavanje postoje i očekivano je da će nastaviti da postoje u doglednoj budućnosti</p>	Potpuno usklađeno		
<p>4. „stanje očuvanosti“ znači</p> <p>b) u pogledu vrste, zbir djelovanja na dotičnu vrstu koja mogu uticati na dugoročnu rasprostranjenost i veličinu njenih populacija na</p>	<p style="text-align: center;">Značenje izraza Član 8</p> <p>Izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:</p>	Potpuno usklađeno		

<p>evropskom području država članica na koje se Ugovor primjenjuje, ili na području države članice ili na području prirodne rasprostranjenosti te vrste;</p> <p>Stanje očuvanosti vrste smatra se „povoljnim“:</p> <ul style="list-style-type: none"> — kad podaci o populacijskoj dinamici za dotičnu vrstu pokažu da se ona dugoročno održava kao komponenta svojih prirodnih staništa sposobna za život, — kad se područje prirodne rasprostranjenosti vrste ne smanjuje niti je vjerojatno da će se smanjivati u doglednoj budućnosti, i — kad stanište jeste, i vjerojatno je da će i dalje biti, dovoljno veliko za održanje svojih populacija na dugoročnoj osnovi; 	<p>20) povoljan status zaštite vrsta je status vrste kada dinamika populacije pokazuje da se ona dugoročno održava kao komponenta svog prirodnog staništa, kada se prirodni opseg vrste ne smanjuje i očekivano je da se neće smanjivati u doglednoj budućnosti, i kada postoji i očekivano je da će nastaviti da postoji stanište odgovarajuće veličine za dugoročno održavanje vrste.</p>			
<p>5. „vode“ znači sve vode na koje se odnosi Direktiva 2000/60/EZ;</p>	<p style="text-align: center;">Značenje izraza Član 8</p> <p>5) vode su površinske i podzemne vode, kopnene vode i vode priobalnog mora, zaslanjene vode ušća rijeka koje se ulivaju u more, mineralne, termalne i termo-mineralne vode i vještačka vodna tijela uključujući i vodu za piće, vodu za kupanje i ljudsku upotrebu;</p> <p>6) vodno dobro obuhvata prirodna i vještačka vodna tijela i vodno zemljište u skladu sa posebnim propisom;</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>		
<p>6. „pravno lice ili preduzetnik“ znači svako fizičko ili pravno, privatno ili javno lice koje obavlja ili nadzire profesionalnu djelatnost ili na koju je, ako je tako propisano zakonima te države, preneseno ovlaštenje za tehničko obavljanje te djelatnosti, uključujući vlasnika dozvole ili odobrenja za tu djelatnost ili lice koje tu djelatnost upisuje u</p>	<p style="text-align: center;">Značenje izraza Član 8</p> <p>22) operater je pravno ili fizičko lice koje obavlja djelatnost ili aktivnost ili ga kontroliše ili je ovlašćeno za donošenje ekonomskih odluka u oblasti tehničkog funkcionisanja djelatnosti ili aktivnosti, uključujući i nosioca dozvola ili</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>		

registar ili prijavljuje;	saglasnosti i/ili obveznika registracije ili obavještanja o aktivnosti koju vrši u skladu sa posebnim propisima.			
7. „profesionalna djelatnost“ znači svaku aktivnost koja se obavlja u okviru ekonomske ili poslovne djelatnosti ili preduzeća, nezavisno od toga da li je privatna ili javna, profitna ili neprofitna;	<p style="text-align: center;">Značenje izraza Član 8</p> <p>17) aktivnost je svaka djelatnost koja predstavlja rizik za zdravlje ljudi i/ili životnu sredinu, koju u okviru svog djelokruga rada obavlja operater, bez obzira da li se radi o privatnom, javnom, profitnom ili neprofitnom ekonomskom subjektu;</p>	Potpuno usklađeno		
8. „emisija“ znači puštanje u životna sredina stvari, smješa, organizama ili mikroorganizama koji su posljedica ljudskih djelatnosti;	<p style="text-align: center;">Značenje izraza Član 8</p> <p>7) emisija je ispuštanje u životnu sredinu, supstanci, smješa, organizama ili mikroorganizama, koje je rezultat aktivnosti ljudi;</p>	Potpuno usklađeno		
9. „neposredna opasnost od štete“ znači dovoljnu vjerovatnost da će doći do štete u životnoj sredini u bliskoj budućnosti	<p style="text-align: center;">Značenje izraza Član 8</p> <p>2) neposredna opasnost od štete je vjerovatnoća da će nastati šteta u životnoj sredini u bliskoj budućnosti;</p>	Potpuno usklađeno		
10. „preventivne mjere“ znači sve mjere preduzete kao odgovor na događaj, djelo ili propust koji je izazvao neposrednu opasnost od štete u životnoj sredini, radi sprečavanja ili svođenja te štete na najmanju mjeru;	<p style="text-align: center;">Značenje izraza Član 8</p> <p>14) preventivne mjere su mjere koje se preduzimaju kada postoji neposredna opasnost od štete u životnoj sredini, radi spriječavanja ili ograničavanja te štete na najmanju mjeru;</p>	Potpuno usklađeno		
11 „mjere za otklanjanje štete“ znači svako djelovanje ili kombinaciju djelovanja, uključujući mjere za smirivanje stanja ili privremene mjere za oporavak, obnovu ili zamjenu oštećenih prirodnih resursa i/ ili oslabljenih funkcija, ili za osiguranje jednakovrijedne alternative tim izvorima ili funkcijama, kako je predviđeno Prilogom II.;	<p style="text-align: center;">Značenje izraza Član 8</p> <p>15) mjere remedijacije su radnje i mjere za oporavak, rehabilitaciju ili nadomještanje oštećenih prirodnih resursa i/ili usluga, uključujući mjere za ublažavanje posljedica štete, privremene mjere kao i mjere kojima se</p>	Potpuno usklađeno		

	obezbjeđuju resursi ili usluge jednake prvobitnim			
12. „prirodni izvor“ znači zaštićene vrste i prirodna staništa, vodu i zemlju;	<p style="text-align: center;">Značenje izraza Član 8</p> <p>8) prirodni resursi su djelovi prirode koje čovjek koristi u privredne svrhe i mogu biti neobnovljivi i obnovljivi, uključujući i zaštićene vrste, prirodna staništa, vode i vodna dobra i zemljište;</p>	Potpuno usklađeno		
13. „funkcije“ i „funkcije prirodnih resursa“ znači funkcije koje obavlja prirodni izvor u korist drugoga prirodnog resursa ili javnosti;	<p style="text-align: center;">Značenje izraza Član 8</p> <p>9) usluge prirodnih resursa su funkcije koje prirodni resurs pruža drugom prirodnom resursu ili javnosti;</p>	Potpuno usklađeno		
14. „osnovno stanje“ znači stanje prirodnih resursa i funkcija u vrijeme nastanka štete koje bi se održalo da nije došlo do štete u životnoj sredini, procijenjeno na osnovu najboljih	<p style="text-align: center;">Značenje izraza Član 8</p> <p>10) prvobitno stanje je stanje prirodnog resursa prije nastanka štete na prirodnim resursima i njihovim funkcijama, procijenjeno na osnovu najboljih dostupnih podataka;</p>	Potpuno usklađeno		
15. „oporavak“, uključujući „prirodni oporavak“, znači u slučaju vode, zaštićenih vrsta i prirodnih staništa vraćanje oštećenih prirodnih resursa i/ ili oslabljenih funkcija u osnovno stanje a u slučaju štete nanosene tlu, otklanjanje svake znatne opasnosti od nepovoljnog djelovanja na ljudsko zdravlje;	<p style="text-align: center;">Značenje izraza Član 8</p> <p>11) oporavak odnosno prirodni oporavak voda, zaštićenih vrsta i prirodnih staništa je vraćanje oštećenog prirodnog resursa i/ili narušenih funkcija u prvobitno stanje;</p> <p>12) oporavak odnosno prirodni oporavak zemljišta je uklanjanje svakog značajnog rizika štetnog uticaja na zdravlje ljudi;</p>	Potpuno usklađeno		
16. „troškovi“ znači troškove opravdane potrebom osiguranja valjane i djelotvorne sprovojenje ove Direktive uključujući troškove procjene štete u životnoj sredini, njene	<p style="text-align: center;">Značenje izraza Član 8</p> <p>21) troškovi su stvarni troškovi koji uključuju troškove: procjene štete u životnoj sredini i</p>	Potpuno usklađeno		

<p>neposredne opasnosti, alternativnih mjera kao i upravne, pravne i troškove sprovođenja, troškove prikupljanja podataka i druge opšte troškove te troškove praćenja i nadzora.</p>	<p>neposredne opasnosti od štete, prikupljanja podataka, sprovođenja mjera, sprovođenja programa praćenja stanja životne sredine nakon sprovedenih mjera i drugi troškovi u skladu sa zakonom;</p>			
<p style="text-align: center;">Član 3. Područje primjene</p> <p>Ova se Direktiva primjenjuje:</p> <p>a) na štetu u životnoj sredini prouzrokovanu bilo kojom od profesionalnih djelatnosti navedenih u Prilogu III. i na svaku neposrednu opasnost od takve štete proizašlu iz bilo koje od tih djelatnosti;</p> <p>b) na štetu nanесenu zaštićenim vrstama i prirodnim staništima prouzročenu bilo kojom profesionalnom djelatnosti osim onih navedenih u Prilogu III. i na svaku neposrednu opasnost od takve štete proizašlu iz bilo koje od tih djelatnosti, ako je operater kriv ili je postupio nemarno.</p> <p>2. Ova se Direktiva primjenjuje ne dovodeći u pitanje strože zakone Zajednice kojima se uređuje rad djelatnosti iz područja primjene ove Direktive kao ni zakone Zajednice koji sadržavaju pravila o sukobu jurisdikcija.</p> <p>3. Ne dovodeći u pitanje odgovarajuće zakone pojedinačnih država, ova Direktiva ne daje privatnim osobama pravo na naknadu zbog štete u životnoj sredini ili njezine neposredne opasnosti.</p>	<p style="text-align: center;">Primjena zakona Član 5</p> <p>Ovaj zakon primjenjuje se na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - štetu i neposrednu opasnost od štete u životnoj sredini koja je nastala obavljanjem djelatnosti odnosno aktivnosti iz člana 7 ovog zakona; - štetu i neposrednu opasnost od štete na zaštićenim vrstama i prirodnim staništima prouzrokovanu obavljanjem drugih djelatnosti odnosno aktivnosti koje nijesu djelatnosti iz člana 7 ovog zakona, a koja je nastala kršenjem zakona ili profesionalnih standarda, internih pravila poslovanja ili grubom nepažnjom operatera; - štetu i neposrednu opasnost od štete prouzrokovanu zagađenjem difuznog karaktera pod uslovom da je moguće utvrditi operatera koji je svojom aktivnošću prouzrokovao štetu ili neposrednu opasnost. <p>Pravna i fizička lica ne mogu ostvariti pravo na novčanu naknadu za pričinjenu štetu ili neposrednu opasnost od štete u životnoj sredini u skladu sa ovim zakonom.</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>		
<p style="text-align: center;">Član 4. Izuzeci</p> <p>1. Ova Direktiva se ne odnosi na štetu u životnoj</p>	<p style="text-align: center;">Izuzeci od primjene Član 6</p> <p>Ovaj zakon ne primjenjuje se na:</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>		

<p>sredini ili neposrednu opasnost od takve štete koju uzrokuje:</p> <p>a) oružani sukob, rat, građanski rat ili pobuna; b) vanredna, neizbježna ili nezadrživa prirodna pojava.</p> <p>2. Ova Direktiva se ne primjenjuje na štetu u životnoj sredini niti na neposrednu opasnost od štete proizašlu iz slučaja za koji odgovornost ili odšteta pripadaju području primjene bilo koje od međunarodnih konvencija navedenih u Prilogu IV., uključujući svaku njihovu buduću izmjenu i dopunu na snazi u dotičnoj državi članici.</p> <p>3. Ova Direktiva ne dovodi u pitanje pravo operatera da ograniči svoju odgovornost u skladu sa zakonima pojedine države za sprovođenje Konvencije o ograničenju odgovornosti za pomorska potraživanja (LLMC, Convention on Limitation of Liability for Maritime Claims), 1976., uključujući svaku buduću izmjenu i dopunu, ili Strazburške konvencije o ograničenju odgovornosti broдача u unutrašnjoj plovidbi (CLNI, Strasbourg Convention on Limitation of Liability in Inland Navigation), 1988., uključujući svaku buduću izmjenu i dopunu.</p> <p>4. Ova Direktiva se ne primjenjuje na one nuklearne opasnosti ili štetu u životnoj sredini ili neposrednu opasnost od štete eventualno uzrokovane djelatnostima obuhvaćenim Ugovorom o osnivanju Evropske zajednice za atomsku energiju ili uzrokovane slučajem ili djelatnošću za koje odgovornost ili odšteta pripadaju području primjene bilo kojega od međunarodnih akata navedenih u Prilogu V., uključujući svaku njihovu buduću izmjenu i</p>	<p>- štetu i neposrednu opasnost od štete nanijetu životnoj sredini nastalu oružanim sukobom, ratom ili pobunom, prirodnim katastrofama i aktivnostima namijenjenim zaštiti od prirodnih katastrofa, odbrani zemlje ili međunarodne bezbjednosti;</p> <p>- odgovornost za štetu u životnoj sredini koja je uređena posebnim propisima i međunarodnim ugovorima i to:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Konvencijom o građanskoj odgovornosti za štetu prouzrokovanu zagađivanjem uljem; 2) Konvencijom o osnivanju Međunarodnog fonda za naknadu štete nastale usljed zagađivanja naftom; 3) Konvencijom o građanskoj odgovornosti za štetu prouzrokovanu zagađivanjem pogonskim uljem; 4) Konvencijom o odgovornosti i nadoknadi za štetu prouzrokovanu prilikom prevoza morem opasnih i štetnih materija; 5) Konvencijom o građanskopravnoj odgovornosti za štetu prouzrokovanu tokom prevoza opasne robe drumskim i željezničkim saobraćajem, kao i brodovima za unutrašnju plovidbu; 6) Pariskom konvencijom o odgovornosti treće strane u području nuklearne energije 7) Bečkom konvencijom o građanskoj odgovornosti za nuklearne štete; 8) Konvencijom o dodatnoj naknadi za nuklearne štete; 9) Zajedničkim Protokolom o primjeni Bečke konvencije i Pariske konvencije; 10) Briselskom konvencijom o 			
---	---	--	--	--

<p>dopunu.</p> <p>5. Ova Direktiva se primjenjuje na štetu u životnoj sredini ili na neposrednu opasnost od takve štete uzrokovanu difuznim zagađenjem samo ako je moguće utvrditi uzročnu vezu između štete i aktivnosti pojedinih operatera.</p> <p>6. Ova Direktiva se ne primjenjuje na aktivnosti čija je glavna svrha državna odbrana ili međunarodna sigurnost niti na aktivnosti čija je jedina svrha zaštita od prirodnih katastrofa</p>	<p>građanskopravnoj odgovornosti u području pomorskog prevoza nuklearnog materijala;</p> <ul style="list-style-type: none"> - štetu u životnoj sredini koja je nastala prije stupanja na snagu ovog zakona; - štetu u životnoj sredini koja je nastala neposredno nakon stupanja na snagu ovog zakona ukoliko je događaj (aktivnost, incident, emisija) pod čijim je uticajem nastala završen prije stupanja na snagu ovog zakona; - štetu u životnoj sredini koja je nastala pod uticajem događaja od čijeg dešavanja je prošlo više od 30 godina. 			
<p style="text-align: center;">Član 6.</p> <p style="text-align: center;">Mjere za otklanjanje štete</p> <p>1. Ako je došlo do štete u životnoj sredini, operater bez odgađanja obavještava nadležni organ uprave o svim bitnim aspektima stanja i preduzima:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) sve primjenjive mjere za trenutno stavljanje pod nadzor, zadržavanje, uklanjanje ili drugačiju obradu zagađenja ili bilo kojih drugih negativnih uticaja štete radi ograničavanja ili sprečavanja daljnje štete u životnoj sredini i nepovoljnih posljedica za ljudsko zdravlje b) potrebne mjere za otklanjanje štete, u skladu s članom 7. <p>2. Nadležni organ uprave može u bilo kojem trenutku:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) zatražiti od operatera da dostavi dodatne podatke o svakoj nastaloj šteti; b) preduzeti sve primjenjive mjere, zatražiti od operatera da ih preduzme ili mu dati uputstva za te mjere za trenutno stavljanje pod nadzor, zadržavanje, otklanjanje ili drugačiju obradu 	<p style="text-align: center;">Mjere remedijacije</p> <p style="text-align: center;">Član 17</p> <p>Kada nastane šteta u životnoj sredini, operater je dužan da bez odlaganja obavijesti organ uprave i nadležnu inspekciju i preduzme neophodne mjere remedijacije, radi ograničavanja i sprječavanja daljeg širenja štete u životnoj sredini i negativnih uticaja na zdravlje ljudi.</p> <p>Mjere remedijacije iz stava 1 ovog člana su mjere koje imaju za cilj povraćaj u prvobitno stanje oštećenih voda, zemljišta, zaštićenih vrsta i prirodnih staništa, kroz primarnu, komplementarnu i kompenzatornu remedijaciju.</p> <p style="text-align: center;">Pokretanje postupka</p> <p style="text-align: center;">Član 13</p> <p>Ukoliko organ uprave utvrdi da je nastala šteta u životnoj sredini ili da postoji neposredna opasnost od štete, pokreće postupak za utrdživanje značaja pričinjene štete u životnoj</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>		

<p>dotičnih zagađivača i/ ili bilo kojih drugih činilaca štete radi ograničenja ili sprečavanja dalje štete u životnoj sredini i nepovoljnih posljedica za ljudsko zdravlje ili daljnjeg slabljenja funkcija;</p> <p>c) zatražiti od operatera da preduzme potrebne mjere za otklanjanje štete;</p> <p>d) dati operateru uputstva kojih se treba pridržavati za potrebne mjere za otklanjanje štete koje treba preduzeti; ili</p> <p>e) sama preduzeti potrebne mjere za otklanjanje štete.</p> <p>3. Nadležna organ traži od operatera da preduzme mjere za otklanjanje štete. Ako operater ne ispuní obveze iz stava 1. ili stava 2. točaka (b), (c) ili (d), ako se ne može utvrditi ko je on ili se od njega ne traži da snosi troškove prema ovoj Direktivi, nadležna organ može u krajnjem slučaju sama preduzeti te mjere.</p>	<p>sredini ili stepena neposredne opasnosti od štete i mjera za otklanjanje odnosno sprječavanje štete.</p> <p>U postupku utvrđivanja značaja štete organ uprave može zatražiti od operatera da o svom trošku sprovede sva potrebna mjerenja i ispitivanja i da dostavi neophodne podatke.</p> <p style="text-align: center;">Sprovođenje mjera remedijacije Član 28</p> <p>Ukoliko operater ne sprovede utvrđene mjere remedijacije mjere sprovodi organ uprave o trošku operatera.</p> <p>Mjere remedijacije sprovodi organ uprave i u slučaju kada operater nije poznat.</p> <p>Organ uprave ima pravo na refundiranje troškova za sprovedene mjere remedijacije iz stava 2 ovog članau roku od pet godina od dana kada operater bude poznat.</p> <p>Operater koji nije u mogućnosti da sam sprovede preventivne mjere i mjere remedijacije, radi sprječavanja odnosno otklanjanja štete u životnoj sredini može angažovati pravno lice iz člana 29 ovog zakona.</p>			
<p style="text-align: center;">Član 7.</p> <p>Određivanje mjera za otklanjanje štete</p> <p>1. Pravna lica i preduzetnici u skladu s Prilogom II. utvrđuju potencijalne mjere za otklanjanje štete i dostavljaju ih nadležnom organu radi odobrenja, osim ako ona nije preduzela mjere prema članu 6. stavu 2. tački (e) i stavu 3.</p> <p>2. Nadležni organ odlučuje koje se mjere za otklanjanje štete primjenjuju, prema potrebi u</p>	<p style="text-align: center;">Predlog mjera remedijacije i obavještanje zainteresovane javnosti Član 18</p> <p>Operater koji je pričinio štetu u životnoj sredini dužan da je u roku određenom rješenjem o pokretanju postupka utvrđivanja štete sačini predlog mjera remedijacije i dostavi organu uprave na saglasnost.</p> <p>Predlog mjera remedijacije iz stava 1 ovog člana</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>		

<p>saradnji s odgovarajućim operaterom, u skladu s Prilogom II.</p> <p>3. Ako se dogodi više šteta u životnoj sredini tako da nadležni organ ne može osigurati istovremeno preduzimanje potrebnih mjera za otklanjanje štete, nadležni organ ima pravo odlučiti koji se slučaj štete u životnoj sredini mora prvi otkloniti. Pri donošenju te odluke nadležni organ uzima u obzir, <i>inter alia</i>, prirodu, opseg i težinu dotičnih slučajeva štete u životnoj sredini kao i mogućnost prirodnog oporavka. Takođe se uzimaju u obzir opasnosti za ljudsko zdravlje.</p> <p>4. Nadležni organ poziva lica navedena u članu 12. stavu 1. i svakako lica na čijoj će se zemlji provoditi mjere za otklanjanje štete, da daju primjedbe i uzima te primjedbe u obzir.</p>	<p>sadrži i program praćenja stanja životne sredine nakon sprovođenja mjera remedijacije. Organ uprave, dužan je da u roku od tri dana, od dana prijema predloga mjera remedijacije, obavijesti lica koja su pogođena štetom ili je vjerovatno da će biti pogođena štetom, zainteresovanu javnost, vlasnike nepokretnosti na kojim će se sprovesti mjere remedijacije, radi dostavljanja mišljenja, primjedbi i sugestija na predlog mjera remedijacije.</p> <p>Prilikom davanja saglasnosti na predlog mjera remedijacije organ uprave uzima u obzir:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prirodu, obim i težinu štete u životnoj sredini i mogućnost prirodnog oporavka; - rizike po zdravlje ljudi; - mišljenja, primjedbe i sugestije iz stava 3 ovog člana. <p>Kada je životnoj sredini pričinjena takva šteta da se sve neophodne mjere remedijacije ne mogu sprovesti istovremeno, organ uprave određuje prioritete primjene mjera remedijacije vodeći računa o prirodi, obimu i značaju štete pričinjene na različitim segmentima životne sredine, mogućnostima prirodnog oporavka i rizicima po zdravlje ljudi.</p>			
<p style="text-align: center;">Član 8.</p> <p style="text-align: center;">Troškovi sprečavanja i otklanjanja štete</p> <p>1. Operater snosi troškove mjera za sprečavanje i otklanjanje štete preduzetih prema ovoj Direktivi.</p> <p>2. Shodno stavovima 3. i 4. nadležni organ naplaćuje troškove koje je pretrpio u vezi s preduzimanjem mjera za sprečavanje ili otklanjanje štete prema ovoj Direktivi od</p>	<p style="text-align: center;">Troškovi preventivnih mjera i mjera remedijacije</p> <p style="text-align: center;">Član 31</p> <p>Operater koji je prouzrokovao štetu ili neposrednu opasnost od štete u životnoj sredini dužan je da snosi troškove sprovođenja preventivnih mjera ili mjera remedijacije, u skladu sa principom “zagađivač plaća”.</p>	<p style="text-align: center;">Potpuno usklađeno</p>		

<p>operatera koji je uzrokovao štetu ili neposrednu opasnost od štete, <i>inter alia</i>, uz pokriće u imovini ili druge odgovarajuće garancije.</p> <p>Međutim, nadležni organ može odlučiti da ne naplati sve troškove ako bi za to potrebni izdaci bili veći od svote koja se može naplatiti ili ako se ne može utvrditi koji je operater uzrokovao štetu.</p> <p>3. Od operatera se neće tražiti da snosi trošak mjera za sprečavanje ili otklanjanje štete preduzetih prema ovoj Direktivi ako može dokazati da je šteta u životnoj sredini ili neposredna opasnost od štete:</p> <p>a) uzrokovana od treće strane i da je do nje došlo uprkos primjerenim sigurnosnim mjerama; ili</p> <p>b) proizašla iz pridržavanja naredbe ili uputstva koju su izdali nadležni organi, s time da ta naredba ili uputstvo nije uslijedilo nakon emisije ili slučaja prouzrokovanih upravo aktivnostima operatera.</p> <p>U tim slučajevima države članice preduzimaju odgovarajuće mjere kako bi omogućile operateru da nadoknadi troškove koje je pretrpio.</p> <p>4. Države članice mogu dopustiti operateru da ne snosi trošak mjera za otklanjanje štete preduzetih prema ovoj Direktivi ako dokaže da nije bio kriv niti je postupio iz nemara i da je štetu u životnoj sredini uzrokovala:</p> <p>a) emisija ili događaj koji je izričito odobren i u potpunosti u skladu s uslovima iz odobrenja datog ili izdatog prema zakonima i propisima te države koji se primjenjuju za primjenu zakonskih mjera koje je donijela Zajednica navedenih u Prilogu III., kako se primjenjuju na dan emisije ili događaja;</p>	<p style="text-align: center;">Sprovođenje mjera remedijacije Član 28</p> <p>Ukoliko operater ne sprovede utvrđene mjere remedijacije mjere sprovodi organ uprave o trošku operatera.</p> <p>Mjere remedijacije sprovodi organ uprave i u slučaju kada operater nije poznat.</p> <p>Organ uprave ima pravo na refundiranje troškova za sprovedene mjere remedijacije iz stava 2 ovog članau roku od pet godina od dana kada operater bude poznat.</p> <p>Operater koji nije u mogućnosti da sam sprovede preventivne mjere i mjere remedijacije, radi sprječavanja odnosno otklanjanja štete u životnoj sredini može angažovati pravno lice iz člana 29 ovog zakona.</p> <p>Izuzimanje od obaveze plaćanja troškova sprovedjenja mjera remedijacije</p> <p>Član 32</p> <p>Operater ne snosi troškove sprovođenja mjera remedijacije ukoliko se dokaže da je šteta nastala usljed:</p> <ul style="list-style-type: none"> – aktivnosti trećeg lica, iako je operater preduzeo sve propisane mjere bezbjednosti; – aktivnosti koja proizilazi iz naloženih mjera nadležnog organa uprave, osim u slučaju kada su mjere naložene nakon ispuštanja zagađujućih materija ili drugog akcidenta koji je operater prouzrokovao svojom aktivnošću. <p>U slučaju da je operater već sproveo preventivne mjere ili mjere remedijacije, a</p>			
--	--	--	--	--

<p>b) emisija ili aktivnost ili način upotrebe proizvoda tokom obavljanja aktivnosti, za koje operater dokaže da se nije smatralo vjerovatnim da će uzrokovati štetu u životnoj sredini u skladu sa novom naučnih i tehničkih saznanja u vrijeme emisije ili obavljanja aktivnosti.</p> <p>5. Mjere koje nadležni organ preduzima prema članu 5. stavovima 3. i 4. i članu 6. stavovima 2. i 3. ne dovode u pitanje odgovornost dotičnoga operatera na osnovu ove Direktive niti dovode u pitanje članove 87. i 88. Ugovora.</p>	<p>dokaže se da je šteta nastala u skladu sa stavom 1 ovog člana, operater ima pravo na nadoknadu troškova sprovođenja mjera.</p>			
<p>Član 9. Raspodjela troškova u slučajevima više odgovornih za štetu</p> <p>Ova Direktiva ne dovodi u pitanje odredbe propisa pojedinačnih država o raspodjeli troškova u slučajevima više odgovornih za štetu posebno s obzirom na podjelu odgovornosti između proizvođača i korisnika proizvoda</p>	<p>Šteta pričinjena od strane više lica Član 33</p> <p>Kada je šteta ili neposredna opasnost od štete u životnoj sredini prouzrokovana aktivnošću više operatera, uključujući i proizvođače i korisnike proizvoda, troškove sprovođenja preventivnih mjera i mjera remedijacije, kao i naknadu troškova iz člana 16 i člana 28 ovog zakona snose solidarno ta lica.</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>		
<p>Član 10. Rok za naplatu troškova</p> <p>Nadležni organ ima pravo da sprovede postupak za naplatu troškova protiv operatera ili, ako je opravdano, treće strane koja je uzrokovala štetu ili neposrednu opasnost od štete u vezi s bilo kojim mjerama preduzetima na osnovu ove Direktive u roku od pet godina od dana kada su te mjere sprovedene ili je utvrđen odgovorni operater ili treća strana, od onoga od tih dana koji je kasniji.</p>	<p>Sprovođenje mjera remedijacije Član 28</p> <p>Ukoliko operater ne sprovede utvrđene mjere remedijacije mjere sprovodi organ uprave o trošku operatera.</p> <p>Mjere remedijacije sprovodi organ uprave i u slučaju kada operater nije poznat.</p> <p>Organ uprave ima pravo na refundiranje troškova za sprovedene mjere remedijacije iz stava 2 ovog člana u roku od pet godina od dana kada operater bude poznat.</p> <p>Operater koji nije u mogućnosti da sam sprovede preventivne mjere i mjere remedijacije, radi sprječavanja odnosno</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>		

	otklanjanja štete u životnoj sredini može angažovati pravno lice iz člana 29 ovog zakona.			
<p>Član 11. Nadležni organ</p> <p>1. Države članice određuju odgovorni nadležni organ/ odgovorne nadležne organe za ispunjavanje obaveza propisanih ovom Direktivom.</p> <p>2. Obveza nadležnog organa je da utvrdi koji je operater uzrokovao štetu ili neposrednu opasnost od štete, da procijeni značaj štete i odredi koje mjere za otklanjanje štete treba preduzeti prema Prilogu II. U tu svrhu nadležni organ ima pravo da zatraži od dotičnoga operatera da obavi procjenu i dostavi sve potrebne podatke i činjenice.</p> <p>3. Države članice osiguravaju da nadležni organ može ovlastiti treće strane ili zatražiti od njih da sprovedu potrebne mjere za sprečavanje ili otklanjanje štete.</p> <p>4. U svakoj odluci donesenoj prema ovoj Direktivi, kojom se uvode mjere za sprečavanje ili otklanjanje štete, navodi se na čemu se ona tačno zasniva. O takvoj odluci se odmah obavještava dotični operater, kao istovremeno i o pravnim lijekovima koji su mu dostupni na osnovu zakona na snazi u dotičnoj državi članici i rokovima kojima ti pravni lijekovi podliježu.</p>	<p>Postupak utvrđivanja štete u životnoj sredini Član 9</p> <p>Štetu u životnoj sredini ili neposrednu opasnost od štete utvrđuje organ uprave nadležan za poslove zaštite životne sredine (u daljem tekstu: organ uprave).</p> <p>Postupak utvrđivanja štete u životnoj sredini ili neposredne opasnosti od štete pokreće se po službenoj dužnosti ili na zahtjev zainteresovane javnosti (u daljem tekstu: zahtjev).</p> <p>Svako lice koje sazna da je došlo do štete u životnoj sredini ili da postoji neposredna opasnost od štete u životnoj sredini dužno je da o tome, bez odlaganja, obavijesti organ uprave i nadležnu inspekciju.</p> <p>Pokretanje postupka Član 13</p> <p>Ukoliko organ uprave utvrdi da je nastala šteta u životnoj sredini ili da postoji neposredna opasnost od štete, pokreće postupak za utvrđivanje značaja pričinjene štete u životnoj sredini ili stepena neposredne opasnosti od štete i mjera za otklanjanje odnosno sprječavanje štete.</p> <p>U postupku utvrđivanja značaja štete organ uprave može zatražiti od operatera da o svom trošku sprovede sva potrebna mjerenja i ispitivanja i da dostavi neophodne podatke.</p> <p>Obavještavanje o pokretanju postupka Član 14</p> <p>Organ uprave obavještava podnosioca</p>	Potpuno usklađeno		

	<p>zahtjeva, operatera, organ lokalne uprave na čijoj teritoriji je nastala šteta ili postoji neposredna opasnost od štete, organ državne uprave nadležan za poslove zaštite životne sredine (u daljem tekstu: Ministarstvo) i nadležnu inspekciju, o pokretanju postupka ili odbijanju zahtjeva sa obrazloženjem u roku od pet dana od dana pokretanja postupka za utvrđivanje štete.</p>			
<p style="text-align: center;">Član 12. Zahtjev za djelovanje</p> <p>1. Fizička ili pravna lica:</p> <p>a) koje su pogođene ili će vjerojatno biti pogođene štetom u životnoj sredini ili</p> <p>b) koje imaju dovoljan interes u pogledu donošenja odluka o životnoj sredini koje se odnose na štetu ili, alternativno,</p> <p>c) koje se pozivaju na povredu prava ako je to preduslov u upravnom procesnom pravu države članice, imaju pravo iznijeti nadležnom organu sve primjedbe koje se odnose na slučajeve štete u životnoj sredini ili neposredne opasnosti od štete koji su im poznati kao i zahtijevati da nadležni organ djeluje na osnovu ove Direktive. Države članice utvrđuju što čini „dovoljan interes“ i „povreda prava“. U tu se svrhu dovoljnim u smislu tačke (b) smatra interes bilo koje nevladine organizacije koja promovise zaštitu životne sredine i zadovoljava uslove prema zakonima te države. Takođe se smatra da takve organizacije imaju prava koja mogu biti povrijeđena u smislu tačke (c).</p> <p>2. Zahtjevu za djelovanje prilažu se odgovarajuće</p>	<p style="text-align: center;">Postupak utvrđivanja štete u životnoj sredini Član 9</p> <p>Štetu u životnoj sredini ili neposrednu opasnost od štete utvrđuje organ uprave nadležan za poslove zaštite životne sredine (u daljem tekstu: organ uprave).</p> <p>Postupak utvrđivanja štete u životnoj sredini ili neposredne opasnosti od štete pokreće se po službenoj dužnosti ili na zahtjev zainteresovane javnosti (u daljem tekstu: zahtjev).</p> <p>Svako lice koje sazna da je došlo do štete u životnoj sredini ili da postoji neposredna opasnost od štete u životnoj sredini dužno je da o tome, bez odlaganja, obavijesti organ uprave i nadležnu inspekciju.</p> <p style="text-align: center;">Značenje izraza Član 8</p> <p>16) zainteresovana javnost je javnost koja je pogođena štetom ili je vrlo vjerovatno da će biti pogođena štetom uključujući i nevladine organizacije koje se bave zaštitom životne sredine;</p> <p style="text-align: center;">Zahtjev za pokretanje postupka Član 10</p> <p>Zahtjev iz člana 9 ovog zakona sadrži podatke o:</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>		

<p>činjenice i podaci koji potkrepljuju primjedbe dane u vezi s dotičnom štetom u životnoj sredini.</p> <p>3. Ako zahtjev za djelovanje i popratne primjedbe uvjerljivo ukažu na postojanje štete u životnoj sredini, nadležna organ razmatra sve te primjedbe i zahtjeve za djelovanje. U tom slučaju nadležni organ daje dotičnom operateru priliku da se očitava o zahtjevu za djelovanje i popratnim primjedbama.</p> <p>4. Nadležni organ što prije i, svakako, u skladu s odgovarajućim zakonima te države obavještava osobe iz stava 1. koje su organu dostavile primjedbe, o svojoj odluci o prihvatanju ili odbijanju zahtjeva za djelovanje uz obrazloženje.</p> <p>5. Države članice mogu odlučiti ne primjenjivati stavove 1. i 4. na slučajeve neposredne opasnosti od štete.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - podnosiocu zahtjeva (naziv i sjedište, odnosno ime i adresu i dr.); - lokaciji na kojoj je nastala šteta ili postoji neposredna opasnost od štete i vremenu nastanka štete; - vrsti i prirodi štete koja je nastala ili postoji neposredna opasnost od štete; - podatke o operateru (naziv i sjedište, odnosno ime i adresu i dr.), ukoliko ih posjeduje; - druge podatke od značaja za utvrđivanje štete ili neposredne opasnosti od štete. <p>Ukoliko je podnosilac zahtjeva nadležna inspekcija, uz zahtjev se prilaže i zapisnik o izvršenom inspekcijskom nadzoru.</p> <p>Organ uprave može od podnosioca zahtjeva zatražiti dodatne podatke, obavještenja i dokumentaciju i odrediti rok za njihovo dostavljanje.</p>			
<p style="text-align: center;">Član 13.</p> <p style="text-align: center;">Postupci preispitivanja</p> <p>1. Lica iz člana 12. stava 1. mogu se obratiti sudu ili drugom nezavisnom i nepristrasnom javnom tijelu nadležnom za preispitivanje formalne i materijalne zakonitosti odluka, djela ili nedjelovanja nadležnog organa prema ovoj Direktivi.</p> <p>2. Ova Direktiva ne dovodi u pitanje propise pojedine države kojima se uređuje dostupnost sudstva niti one kojima se propisuje da se prije pokretanja sudskog postupka moraju iscrpiti upravni postupci.</p>	<p style="text-align: center;">Primjena zakona o opštem upravnom postupku</p> <p style="text-align: center;">Član 37</p> <p>U postupku odlučivanja po ovom zakonu shodno se primjenjuju odredbe zakona kojim se uređuje opšti upravni postupak u pogledu onih pitanja koja ovim zakonom nijesu posebno uređena.</p>	Potpuno usklađeno		
<p style="text-align: center;">Član 14.</p> <p style="text-align: center;">Finansijsko pokriće</p> <p>1. Države članice preduzimaju mjere za</p>	<p style="text-align: center;">Obavezno osiguranje</p> <p style="text-align: center;">Član 34</p> <p>Operater koji obavlja djelatnosti odnosno</p>	Potpuno usklađeno		

<p>podsticanje odgovarajućih ekonomskih i finansijskih subjekata na razvoj instrumenata i tržišta finansijskog pokrića, uključujući finansijske mehanizme u slučaju insolventnosti, kako bi se pravnim licima i preduzetnicima omogućila upotreba finansijskih jemstava za pokriće svojih obaveza na osnovu ove Direktive.</p>	<p>aktivnosti iz člana 7 ovog zakona dužan je da se osigura od odgovornosti za štetu i neposrednu opasnost od štete u životnoj sredini u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim je uređeno osiguranje, ili obezbijedi drugi instrument finansijskog obezbjeđenja.</p>			
<p>2. Komisija prije 30. aprila 2010. podnosi izvještaj o djelotvornosti Direktive u pogledu stvarnog otklanjanja šteta u životnoj sredini, o dostupnosti osiguranja i drugih vrsta finansijskog pokrića uz prihvatljive troškove i o njihovim uslovima, za djelatnosti obuhvaćene Prilogom III. Izvještajem se s obzirom na finansijsko pokriće takođe obuhvataju sljedeći aspekti: postupni pristup, najviši dopušteni iznos za finansijsko jemstvo i isključenje aktivnosti s niskim rizikom. S obzirom na taj izvještaj i proširenu procjenu uticaja uključujući analizu cijene i koristi, Komisija prema potrebi daje prijedloge za sastav usklađenog obaveznog finansijskog pokrića.</p>	<p>Nema odgovarajuće odredbe</p>	<p>Neprenosivo</p>		
<p>Član 15. Saradnja država članica</p> <p>1. Ako je štetom u životnoj sredini pogođeno ili je vjerovatno da će biti pogođeno više država članica, one sarađuju razmjenjivanjem podataka, kako bi osigurale preduzimanje mjera za sprečavanje i, gdje je potrebno, otklanjanje takve štete u životnoj sredini.</p> <p>2. Ako je došlo do štete u životnoj sredini, država članica s čijeg područja šteta potiče dostavlja podatke potencijalno pogođenim državama članicama.</p> <p>3. Ako država članica utvrdi štetu unutar svojih</p>	<p>Prekogranično zagađenje Član 35</p> <p>U slučaju štete, ili neposredne opasnosti od štete u životnoj sredini, koja može imati značajne negativne uticaje na životnu sredinu druge države, Ministarstvo obavještava drugu državu o nastaloj šteti i neposrednoj opasnosti od štete u životnoj sredini i preduzimanju mjera otklanjanja štete.</p> <p>U slučaju štete, ili neposredne opasnosti od štete u životnoj sredini druge države, koja može</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>		

<p>granica koja nije prouzrokovana unutar njih, ona može o toj stvari obavijestiti Komisiju i svaku drugu zainteresovanu državu članicu; ona može dati preporuke za donošenje mjera za sprečavanje ili otklanjanje štete i može u skladu s ovom Direktivom pokušati nadoknaditi troškove koje je pretrpjela u vezi s donošenjem mjera za sprečavanje ili otklanjanje štete.</p>	<p>imati značajne negativne uticaje na životnu sredinu Crne Gore, Ministarstvo može zatražiti sve relevantne informacije o šteti ili neposrednoj opasnosti od štete, dati preporuke za donošenje mjera za sprječavanje ili otklanjanje štete i zatražiti nadoknadu troškova.</p>			
<p>Član 16. Veza sa zakonima pojedinih država 1. Ova Direktiva ne sprječava države članice da zadrže ili donesu strože propise za sprečavanje i otklanjanje štete u životnoj sredini, uključujući utvrđivanje dodatnih djelatnosti koje podliježu zahtjevima iz ove Direktive u pogledu sprečavanja i otklanjanja štete kao i utvrđivanje dodatnih odgovornih strana. 2. Ova Direktiva ne sprječava države članice da donesu odgovarajuće mjere, kao što je zabrana dvostruke naplate troškova, u vezi sa situacijama u kojima bi moglo doći do dvostruke naplate zbog istovremenog djelovanja nadležnog organa prema ovoj Direktivi i osobe čije je vlasništvo pogođeno štetom u životnoj sredini.</p>	<p>Primjena zakona o opštem upravnom postupku Član 37 U postupku odlučivanja po ovom zakonu shodno se primjenjuju odredbe zakona kojim se uređuje opšti upravni postupak u pogledu onih pitanja koja ovim zakonom nijesu posebno uređena.</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>		
<p>Član 17. Vremensko određenje primjene Ova Direktiva se ne primjenjuje: — na štetu koju su uzrokovali emisija, događaj ili slučaj prije datuma iz člana 19. stava 1., — na štetu koju su uzrokovali emisija, događaj ili slučaj nakon datuma iz člana 19. stava 1. ako proizlaze iz posebne aktivnosti koja je obavljena i završena prije navedenoga datuma, — na štetu, ako je prošlo više od 30 godina nakon</p>	<p>Izuzeci od primjene Član 6 Ovaj zakon ne primjenjuje se na: - štetu i neposrednu opasnost od štete nanijetu životnoj sredini nastalu oružanim sukobom, ratom ili pobunom, prirodnim katastrofama i aktivnostima namijenjenim zaštiti od prirodnih katastrofa, odbrani zemlje ili međunarodne bezbjednosti; - odgovornost za štetu u životnoj sredini koja je</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>		

<p>što je došlo do emisije, događaja ili slučaja koji je za posljedicu imao štetu.</p>	<p>uređena posebnim propisima i međunarodnim ugovorima i to:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Konvencijom o građanskoj odgovornosti za štetu prouzrokovanu zagađivanjem uljem; 2) Konvencijom o osnivanju Međunarodnog fonda za naknadu štete nastale usljed zagađivanja naftom; 3) Konvencijom o građanskoj odgovornosti za štetu prouzrokovanu zagađivanjem pogonskim uljem; 4) Konvencijom o odgovornosti i nadoknadi za štetu prouzrokovanu prilikom prevoza morem opasnih i štetnih materija; 5) Konvencijom o građanskopravnoj odgovornosti za štetu prouzrokovanu tokom prevoza opasne robe drumskim i željezničkim saobraćajem, kao i brodovima za unutrašnju plovidbu; 6) Pariskom konvencijom o odgovornosti treće strane u području nuklearne energije 7) Bečkom konvencijom o građanskoj odgovornosti za nuklearne štete; 8) Konvencijom o dodatnoj naknadi za nuklearne štete; 9) Zajedničkim Protokolom o primjeni Bečke konvencije i Pariske konvencije; 10) Briselskom konvencijom o građanskopravnoj odgovornosti u području pomorskog prevoza nuklearnog materijala; <ul style="list-style-type: none"> - štetu u životnoj sredini koja je nastala prije stupanja na snagu ovog zakona; - štetu u životnoj sredini koja je nastala neposredno nakon stupanja na snagu ovog zakona ukoliko je događaj (aktivnost, incident, 			
--	--	--	--	--

	emisija) pod čijim je uticajem nastala završen prije stupanja na snagu ovog zakona; - štetu u životnoj sredini koja je nastala pod uticajem događaja od čijeg dešavanja je prošlo više od 30 godina.			
<p>Član 18. Izveštaji i provjere Član 19. Sprovođenje Član 20. Stupanje na snagu Član 21. Adresati</p>	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
<p>PRILOG I. KRITERIJUMI NAVEDENI U ČLANU 2. STAVU 1. TAČKI (a)</p> <p>Značenje svake štete koja ima negativne posljedice za postizanje ili održavanje povoljnog stanja očuvanosti staništa ili vrsta mora se procjenjivati u odnosu na stanje očuvanosti u vrijeme nastanka štete, na ulogu koju staništa ili vrste imaju zbog svoje privlačne vrijednosti kao i na njihovu sposobnost prirodne obnove. Znatne nepovoljne promjene prvobitnog stanja utvrđuju se u odnosu na mjerljive vrijednosti kao što su:</p> <ul style="list-style-type: none"> — broj primjeraka, njihova gustina ili područje koje obuhvataju, — uloga dotičnih primjeraka ili oštećenog područja s obzirom na zaštitu vrste ili staništa, rijetkost vrste ili staništa (procijenjena na mjesnom, regionalno i višem nivou uključujući nivo Zajednice), — sposobnost vrste za razmnožavanje (prema specifičnoj dinamici za tu vrstu ili populaciju), 	<p>Utvrđivanje značaja štete pričinjene prirodnim staništima i zaštićenim vrstama Član 15</p> <p>Značaj štete koja ima negativan uticaj na postizanje ili održavanje povoljnog statusa zaštite staništa ili zaštićenih vrsta određuje se na osnovu statusa očuvanosti u vrijeme nastanka štete, funkcija i usluga koje pružaju ta staništa ili zaštićene vrste i njihovog kapaciteta za prirodni oporavak.</p> <p>Značaj štete iz stava 1 ovog člana utvrđuje se na osnovu značajnih negativnih promjena u odnosu na prvobitno stanje prema:</p> <ul style="list-style-type: none"> - broju jedinki, gustini populacije ili površini područja koju pokrivaju; - udjelu određenih jedinki ili oštećenog područja u zaštiti vrste ili staništa; - rijetkosti vrsta ili staništa na lokalnom, regionalnom i međunarodnom nivou; - kapacitetu razmnožavanja i održivosti vrste u skladu sa dinamikom karakterističnom za 	Potpuno usklađeno		

<p>njena sposobnost za život ili sposobnost staništa za prirodnu obnovu (prema specifičnoj dinamici za karakteristične vrste ili njihove populacije),</p> <p>— sposobnost vrste ili staništa da se nakon pretrpljene štete za kratko vrijeme bez ikakvog zahvata osim pojačanih zaštitnih mjera vrati u stanje koje samo na osnovu dinamike vrste ili staništa dovodi do stanja koje se smatra jednako vrijednim ili boljim u odnosu na prvobitno.</p> <p>Šteta s dokazanim posljedicama za ljudsko zdravlje mora se svrstati u kategoriju znatne štete.</p> <p>Sljedeće se ne mora svrstati u kategoriju znatne štete:</p> <p>— negativne promjene manje od prirodnih fluktuacija koje se smatraju uobičajenima za dotičnu vrstu ili stanište,</p> <p>— negativne promjene čiji su uzroci prirodni ili koje proizlaze iz zahvata povezanih s uobičajenim upravljanjem tim područjem, kako je utvrđeno u evidenciji o staništu ili dokumentima o ciljevima ili u skladu s načinom kako su to prethodno obavljali vlasnici ili Pravna lica i preduzetnici,</p> <p>— šteta nanosena vrstama ili staništima za koje je utvrđeno da će se za kratko vrijeme i bez spoljnih intervencija vratiti ili u prvobitno stanje ili u stanje koje samo na temelju dinamike vrste ili staništa dovodi do stanja koje se smatra jednako vrijednim ili boljim od prvobitnog.</p>	<p>tu vrstu ili populaciju;</p> <ul style="list-style-type: none"> - kapacitetu staništa za prirodni oporavak u skladu sa dinamikom karakterističnom za vrste i populacije prisutne na staništu; - kapacitetu vrste ili staništa da se za kratko vrijeme, bez ikakvih intervencija osim pojačanih mjera zaštite, oporavkom dovede do stanja koje će sopstvenom dinamikom vrste ili staništa dovesti do uslova koji se smatraju jednakim ili boljim od prvobitnih. <p>Značajnom štetom na staništima i zaštićenim vrstama ne smatraju se:</p> <ul style="list-style-type: none"> - negativne promjene koje su manje od prirodnih kolebanja normalnih za tu zaštićenu vrstu ili prirodno stanište; - negativne promjene usljed prirodnih uzroka; - negativne promjene usljed intervencija koje su sastavni dio redovnog upravljanja područjem koje je sproveo vlasnik ili upravljač zaštićenog prirodnog dobra; - oštećenja nanosena zaštićenim vrstama i prirodnim staništima koja se mogu prirodnim putem za kratko vrijeme vratiti u prvobitno stanje ili u stanje koje se smatra jednakim ili boljim od prvobitnog, a koje dostižu sopstvenom dinamikom.. 			
<p style="text-align: center;">PRILOG II.</p> <p style="text-align: center;">OTKLANJANJE ŠTETE U ŽIVOTNOJ SREDINI</p> <p>Ovim Prilogom se utvrđuju zajednički opšti uslovi koje treba primjeniti za izbor najprimjerenijih mjera za osiguranje otklanjanja štete u životnoj</p>	<p style="text-align: center;">Utvrđivanje značaja štete pričinjene prirodnim staništima i zaštićenim vrstama</p> <p style="text-align: center;">Član 15</p> <p>Značaj štete koja ima negativan uticaj na</p>	<p style="text-align: center;">Potpuno usklađeno</p>		

<p>sredini.</p> <p>1. Otklanjanje štete nanesene vodi ili zaštićenim vrstama ili prirodnim staništima</p> <p>Otklanjanje štete u životnoj sredini povezane s vodom ili zaštićenim vrstama ili prirodnim staništima postiže se vraćanjem životne sredine u prvobitno stanje putem primarnog, komplementarnog i kompenzatornog otklanjanja štete, pri čemu:</p> <p>a) „<i>primarno</i>“ otklanjanje štete je svaka mjera za otklanjanje štete kojom se oštećeni prirodni resursi i/ ili oslabljene funkcije u potpunosti ili približno vraćaju u osnovno stanje;</p> <p>b) „<i>dopunsko</i>“ otklanjanje štete je svaka mjera za otklanjanje štete preduzeta u vezi s prirodnim izvorima i/ ili funkcijama radi nadomještanja, zato što primarno otklanjanje štete nije dovelo do potpune obnove oštećenih prirodnih resursa i/ ili funkcija;</p> <p>c) „<i>kompenzatorno</i>“ otklanjanje štete je svaka mjera poduzeta radi nadomještanja prelaznih gubitaka prirodnih resursa i/ ili funkcija koji se pojavljuju od dana nastanka štete sve dok primarno otklanjanje štete ne postigne puni efekat;</p> <p>d) „<i>prelazni gubici</i>“ su gubici proizašli iz činjenice da oštećeni prirodni resursi i/ ili funkcije ne mogu obavljati svoju ekološku svrhu ili obavljati funkcije za druge prirodne izvore ili javnost sve dok primarne ili dopunske mjere ne postignu učinak. Oni ne podrazumijevaju finansijsku naknadu namijenjenu javnosti.</p> <p>Ako primarno otklanjanje štete ne dovede do vraćanja životne sredine u osnovno stanje, tada</p>	<p>postizanje ili održavanje povoljnog statusa zaštite staništa ili zaštićenih vrsta određuje se na osnovu statusa očuvanosti u vrijeme nastanka štete, funkcija i usluga koje pružaju ta staništa ili zaštićene vrste i njihovog kapaciteta za prirodni oporavak.</p> <p>Značaj štete iz stava 1 ovog člana utvrđuje se na osnovu značajnih negativnih promjena u odnosu na prvobitno stanje prema:</p> <ul style="list-style-type: none"> - broju jedinki, gustini populacije ili površini područja koju pokrivaju; - udjelu određenih jedinki ili oštećenog područja u zaštiti vrste ili staništa; - rijetkosti vrsta ili staništa na lokalnom, regionalnom i međunarodnom nivou; - kapacitetu razmnožavanja i održivosti vrste u skladu sa dinamikom karakterističnom za tu vrstu ili populaciju; - kapacitetu staništa za prirodni oporavak u skladu sa dinamikom karakterističnom za vrste i populacije prisutne na staništu; - kapacitetu vrste ili staništa da se za kratko vrijeme, bez ikakvih intervencija osim pojačanih mjera zaštite, oporavkom dovede do stanja koje će sopstvenom dinamikom vrste ili staništa dovesti do uslova koji se smatraju jednakim ili boljim od prvobitnih. <p>Značajnom štetom na staništima i zaštićenim vrstama ne smatraju se:</p> <ul style="list-style-type: none"> - negativne promjene koje su manje od prirodnih kolebanja normalnih za tu zaštićenu vrstu ili prirodno stanište; - negativne promjene usljed prirodnih 			
---	---	--	--	--

<p>se preduzima dopunsko otklanjanje štete. Osim toga se preduzima kompenzatorno otklanjanje štete radi nadomještanja prelaznih gubitaka. Otklanjanje štete u životnoj sredini u smislu štete nanesene vodi, zaštićenim vrstama ili prirodnim staništima takođe podrazumijeva otklanjanje svake znatne opasnosti od nepovoljnog djelovanja na ljudsko zdravlje.</p> <p>1.1. Ciljevi otklanjanja štete</p> <p>Cilj primarnog otklanjanja štete</p> <p>1.1.1. Cilj primarnog otklanjanja štete je potpuno ili približno vraćanje oštećenih prirodnih resursa i/ ili funkcija u osnovno stanje.</p> <p>Cilj komplementarnog otklanjanja štete</p> <p>1.1.2. Ako se oštećeni prirodni izvori i/ ili funkcije ne vrate u svoje prvobitno stanje, tada se preduzima komplementarno otklanjanje štete. Cilj komplementarnog otklanjanja štete je osigurati, prema potrebi na alternativnom mjestu, sličan nivo prirodnih resursa i/ ili funkcija kao da je oštećeno mjesto vraćeno u svoje prvobitno stanje. Ako je moguće i primjereno, alternativno mjesto treba da bude geografski povezano s oštećenim mjestom pri čemu se vodi računa o interesima pogođene populacije.</p> <p>Cilj kompenzatornog otklanjanja štete</p> <p>1.1.3. Kompenzatorno otklanjanje štete se preduzima radi nadomještanja prelaznih gubitaka prirodnih resursa i funkcija do njihovog oporavka. To se nadomještanje sastoji u dodatnim poboljšanjima povezanim sa zaštićenim prirodnim staništima i vrstama ili vodom bilo na oštećenom ili na alternativnom mjestu. Ono ne podrazumijeva finansijsku naknadu namijenjenu</p>	<p>uzroka;</p> <ul style="list-style-type: none"> - negativne promjene usljed intervencija koje su sastavni dio redovnog upravljanja područjem koje je sproveo vlasnik ili upravljač zaštićenog prirodnog dobra; - oštećenja nanesena zaštićenim vrstama i prirodnim staništima koja se mogu prirodni putem za kratko vrijeme vratiti u prvobitno stanje ili u stanje koje se smatra jednakim ili boljim od prvobitnog, a koje dostižu sopstvenom dinamikom. <p style="text-align: center;">Vrste mjera remedijacije</p> <p style="text-align: center;">Član 21</p> <p>Mjere remedijacije mogu biti primarne, komplementarne i kompenzatorne. Primarne mjere remedijacije su mjere kojima se otklanja šteta kojom se oštećeni prirodni resurs ili njegova funkcija vraća u prvobitno stanje. Komplementarne mjere remedijacije su mjere koje se sprovode u slučajevima ukoliko se oštećeni prirodni resurs i/ili usluga primarnom remedijacijom ne može potpuno vratiti u prvobitno stanje, radi obezbijedivanja sličnog prirodnog resursa i/ili usluga na istom ili drugom području. Kompenzatorne mjere remedijacije su mjere koje se sprovode radi nadoknađivanja gubitaka nastalih oštećenjem prirodnih resursa koji više ne mogu da obavljaju svoje ekološke funkcije ili obezbjeđuju usluge drugom prirodnom resursu ili javnosti.</p>			
---	--	--	--	--

<p>javnosti.</p> <p>1.2. Utvrđivanje mjera za otklanjanje štete</p> <p>Utvrđivanje primarnih mjera za otklanjanje štete</p> <p>1.2.1. Uzimaju se u obzir mogućnosti koje uključuju mjere za ubrzano direktno vraćanje prirodnih resursa i funkcija u osnovno stanje ili koje uključuju prirodni oporavak.</p> <p>Utvrđivanje komplementarnih i kompenzatornih mjera za otklanjanje štete</p> <p>1.2.2. Pri utvrđivanju opsega komplementarnih i kompenzatornih mjera za otklanjanje štete najprije se uzima u obzir primjena kriterijuma jednake vrijednosti jednog i drugog resursa ili jedne i druge funkcije. Prema tom kriterijumu najprije se uzimaju u obzir mjere koje osiguravaju prirodne resurse i/ ili funkcije iste vrste, kvaliteta i količine kao oni oštećeni. Ako to nije moguće, tada se osiguravaju alternativni prirodni resursi i/ ili funkcije. Na primjer, slabiji kvalitet može se nadoknaditi povećanjem količine mjera za otklanjanje štete.</p> <p>1.2.3. Ako nije moguće primijeniti prvi kriterijum jednake vrijednosti jednog i drugog resursa ili jedne i druge funkcije, tada se primjenjuju alternativne tehnike procjene.</p> <p>Nadležni organ može propisati metodu, na primjer, utvrđivanje novčane vrijednosti, za određivanje opsega potrebnih komplementarnih i kompenzatornih mjera za otklanjanje štete. Ako je procjena izgubljenih resursa i/ ili funkcija moguća, ali se procjena zamjene prirodnih resursa i/ ili funkcija ne može obaviti u primjerenom roku ili uz prihvatljiv trošak, tada nadležni organ može odabrati mjere za</p>	<p>Primarna remedijacija</p> <p>Član 22</p> <p>Prilikom utvrđivanja mjera primarne remedijacije prednost se daje onim mjerama kojima se povratak u prvobitno stanje postiže direktno, za što kraće vrijeme i prirodnim putem.</p> <p>Organ uprave može naložiti primjenu mjera primarne remedijacije kojima se ne postiže potpuni oporavak oštećenog vodnog dobra, zaštićene vrste ili staništa ili se on postiže sporije, isključivo pod uslovom da se na drugom području koje je slično oštećenom primijene unaprijeđene komplementarne ili kompenzatorne mjere.</p> <p>Komplementarna remedijacija</p> <p>Član 23</p> <p>Ukoliko se komplementarnim mjerama remedijacije obezbjeđuje sličan prirodni resurs i/ili usluga na drugom području, to područje treba da bude geografski povezano sa oštećenim područjem, uzimajući u obzir interes ugroženog ekosistema.</p> <p>Kompenzatorna remedijacija</p> <p>Član 24</p> <p>Kompenzatorne mjere remedijacije sprovode se od momenta nastanka štete sve dok se primarnom remedijacijom ne postigne potpuni oporavak resursa ili usluga dovođenjem u prvobitno stanje.</p> <p>Kompenzatorne mjere remedijacije obuhvataju</p>			
---	---	--	--	--

<p>otklanjanje štete čiji je trošak jednak procijenjenoj novčanoj vrijednosti izgubljenih prirodnih resursa i/ ili funkcija.</p> <p>Komplementarne i kompenzatorne mjere za otklanjanje štete trebaju biti tako oblikovane da osiguraju dodatne prirodne izvore i/ ili funkcije u skladu s vremenskim preferencijama i redosljedom mjera za otklanjanje štete. Na primjer, što je duži rok za postizanje prvobitnog stanja, to se više kompenzatornih mjera za otklanjanje štete preduzima (s time da su ostale okolnosti jednake).</p> <p>1.3. Izbor mogućnosti za otklanjanje štete</p> <p>1.3.1. Odgovarajuće mogućnosti otklanjanja štete treba procijeniti, primjenjujući najbolje dostupne tehnike, na osnovu ovih kriterijuma:</p> <ul style="list-style-type: none"> — posljedica svake od mogućnosti za javno zdravlje i sigurnost, — troška primjene mogućnosti, — vjerojatnosti uspjeha svake od mogućnosti, — u kojoj mjeri svaka od mogućnosti sprječava buduću štetu i izbjegava usputnu štetu kao posljedicu primjene dotične mogućnosti, — u kojoj mjeri svaka od mogućnosti donosi korist svakoj komponenti prirodnoga resursa i/ ili funkcije, — u kojoj mjeri svaka od mogućnosti vodi računa o odgovarajućim društvenim, ekonomskim i kulturnim aspektima i drugim bitnim faktorima specifičnima za to mjesto, — vremena potrebnog za djelotvorno otklanjanje štete u životnoj sredini, — u kojoj se mjeri primjenom dotične mogućnosti uspijeva obnoviti mjesto koje je 	<p>i dodatne mjere zaštite i poboljšanja prirodnih staništa i zaštićenih vrsta, ili voda na oštećenom području ili drugom, alternativnom području.</p> <p style="text-align: center;">Kriterijumi za izbor mjera remedijacije</p> <p style="text-align: center;">Član 25</p> <p>Mjere remedijacije određuju se u skladu sa najboljim dostupnim tehnikama (BAT), uzimajući u obzir:</p> <ul style="list-style-type: none"> - procjenu uticaja mjera remedijacije na bezbjednost i zdravlje ljudi; - procjenu troškova sprovođenja mjera remedijacije; - vjerovatnoću uspjeha mjera remedijacije; - obim sprječavanja buduće štete i nastanka kolateralne štete prilikom sprovođenja mjera remedijacije; - obim u kojem mjera remedijacije obezbjeđuje korist svakoj komponenti /ili funkciji (usluga) prirodnog resursa; - obim u kojem mjere remedijacije uzimaju u obzir socijalne, ekonomske i kulturne faktore; - druge relevantne faktore specifične za lokaciju na kojoj je nastala šteta; - vremenski period potreban za punu efektivnost mjera remedijacije do povratka u prvobitno stanje; - stepen do kojeg se mjerama remedijacije postiže povratak oštećenog područja u prvobitno stanje; - geografsku vezu sa oštećenim područjem. <p style="text-align: center;">Utvrdjivanje komplementarnih i kompenzatornih mjera remedijacije</p> <p style="text-align: center;">Član 26</p>			
---	---	--	--	--

<p>pretrpjelo štetu u životnoj sredini, — geografske povezanosti s oštećenim mjestom.</p> <p>1.3.2. Pri procjeni raznih utvrđenih mogućnosti otklanjanja štete mogu se odabrati primarne mjere za otklanjanje štete koje oštećenu vodu ili zaštićene vrste ili prirodno stanište ne vraćaju u potpunosti u osnovno stanje ili ih vraćaju sporije. Ta se odluka može donijeti samo ako se prirodni izvori i/ ili funkcije izgubljeni na prvom mjestu na osnovu odluke nadomještaju pojačanim dopunskim ili nadomjesnim mjerama radi osiguranja sličnog nivoa prirodnih resursa i/ ili funkcija kao kod onih prvobitnih. To je, na primjer, slučaj kad se jednako vrijedni prirodni resursi i/ ili funkcije drugdje mogu osigurati uz manji trošak. Te se dodatne mjere za otklanjanje štete određuju u skladu s pravilima iz odjeljka 1.2.2.</p> <p>1.3.3. Nezavisno od pravila iz odjeljka 1.3.2. i u skladu s članom 7. stavom 3. nadležni organ ima pravo odlučiti da se ne trebaju poduzimati nikakve dalje mjere za otklanjanje štete u slučaju:</p> <p>a) da već preduzete mjere za otklanjanje štete jamče da više nema znatne opasnosti od nepovoljnog djelovanja za zdravlje ljudi, vodu ili zaštićene vrste i prirodna staništa, i</p> <p>b) da je trošak mjera za otklanjanje štete koje treba poduzeti za postizanje osnovnoga stanja ili slične razine nesrazmjern koristima za životnu sredinu koje bi se trebale postići.</p>	<p>Obim komplementarnih i kompenzatornih mjera remedijacije utvrđuje se:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prema resursima kvantitativnim izražavanjem gubitaka i dobitaka (npr. broj ptica, litri vode i sl.); - prema uslugama kvalitativnim izražavanjem gubitaka i dobitaka, na osnovu sličnosti staništa (npr. procentualno izraženi gubici i dobitci usluga ekosistema). <p>Prilikom utvrđivanja mjera prednost se daje mjerama kojima će se obezbijediti resursi i/ili usluge istog tipa, kvaliteta i kvantiteta, a kada to nije moguće obezbjeđuju se alternativni resursi i/ili usluge.</p> <p>Obim komplementarnih i kompenzatornih mjera remedijacije može se odrediti i na osnovu valorizacije oštećenih resursa i/ili usluga.</p> <p>Komplementarne i kompenzatorne mjere remedijacije sprovode se tako da se obezbijedi ravnoteža između obezbjeđenja dodatnih prirodnih resursa i/ili usluga i vremena potrebnog za povratak oštećenog resursa i/ili usluge u prvobitno stanje.</p> <p>Organ uprave može obustaviti sprovođenje mjera remedijacije, ukoliko bi troškovi potpunog sprovođenja planiranih mjera remedijacije bili nesrazmjerni u odnosu na unaprijeđenje životne sredine, pod uslovom da su do tada primijenjene mjere obezbijedile uklanjanje svakog značajnog rizika po zdravlje ljudi, vode, zaštićene vrste i prirodna staništa.</p>			
<p>2. Otklanjanje štete nanosene tlu Preduzimaju se potrebne mjere, najmanje one za osiguranje uklanjanja, suzbijanja, zadržavanja ili</p>	<p>Mjere remedijacije štete na zemljištu Član 27 Mjere remedijacije štete na zemljištu</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>		

<p>smanjenja zagađujućih materija tako da zagađeno zemljište, vodeći računa o njegovoj tadašnjoj ili odobrenoj budućoj upotrebi u vrijeme nastanka štete, više ne znači znatnu opasnost zbog mogućeg nepovoljnog djelovanja na ljudsko zdravlje. Postojanje tih opasnosti procjenjuje se postupkom procjene opasnosti, uzimajući u obzir svojstva i funkciju tla, vrstu i koncentraciju štetnih supstanci, smješa, organizama ili mikroorganizama, s njima povezan rizik i mogućnost njihovog širenja. Upotreba se utvrđuje na osnovu propisa o upotrebi zemljišta ili drugih odgovarajućih propisa na snazi u vrijeme nastanka štete, ako postoje. Ako se upotreba zemljišta promijeni, preduzimaju se sve potrebne mjere za sprečavanje nepovoljnih posljedica za ljudsko zdravlje. Ako nema propisa o upotrebi zemljišta ili drugih odgovarajućih propisa, upotreba se za područje na kojem je došlo do štete određuje prema prirodi toga područja, uzimajući u obzir njegov očekivani razvoj. Treba uzeti u obzir mogućnost prirodnog oporavka, tj. mogućnost u kojoj ne bi bilo direktne intervencije ljudi u procesu oporavka.</p>	<p>obuhvataju mjere kojima se obezbijeduje kontrola, ograničenje, smanjenje ili uklanjanje svih relevantnih zagađenja, tako da zagađeno zemljište ne predstavlja značajan rizik po zdravlje ljudi, uzimajući u obzir njegovu sadašnju ili planiranu namjenu.</p> <p>Utvrđivanje rizika po zdravlje ljudi vrši se na osnovu karakteristika i namjene zemljišta, vrsta i koncentracija štetnih supstanci, smješa, organizama ili mikro-organizama kojima je zagađeno, kao i mogućnosti njihovog širenja i opasnosti koju predstavljaju.</p> <p>Namjena zemljišta utvrđuje se na osnovu prostorno planske dokumentacije.</p> <p>Ukoliko za zemljište koje je zagađeno ne postoji detaljna prostorno planska dokumentacija, namjena zemljišta se utvrđuje na osnovu namjene šireg područja na kojem je nastala šteta i njegovog planiranog razvoja.</p> <p>Ako se namjena zagađenog zemljišta promijeni preduzimaju se neophodne mjere kako bi se spriječili negativni uticaji na zdravlje ljudi.</p>			
<p>PRILOG III. DJELATNOSTI NAVEDENE U ČLANU 3. STAVU 1. 1. Korišćenje uređaja za koje je potrebna dozvola prema Direktivi 96/61/EZ od 24. septembra 1996. o integrisanom sprečavanju i suzbijanju zagađenja. To znači sve djelatnosti navedene u Prilogu I. Direktive 96/61/EZ osim uređaja ili dijelova uređaja koji služe za istraživanje, razvoj i ispitivanje novih proizvoda i procesa.</p>	<p>Djelatnosti i aktivnosti koje predstavljaju rizik za zdravlje ljudi i/ili životnu sredinu Član 7 Djelatnosti i aktivnosti koje predstavljaju rizik za zdravlje ljudi i/ili životnu sredinu su: 1)upravljanje postrojenjima za koje se u skladu sa zakonom izdaje integrisana dozvola, osim postrojenja ili njihovih djelova namijenjenih istraživanju, razvoju i testiranju novih proizvoda</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>		

<p>2. Aktivnosti upravljanja otpadom, uključujući skupljanje, prevoz, korišćenje i odlaganje otpada i opasnog otpada, uključujući nadziranje tih aktivnosti i dalju brigu o odlagalištima, za koje je potrebna dozvola ili registracija prema Direktivi 75/442/EEZ od 15. jula 1975. o otpadu i Direktivi 91/689/EEZ od 12. decembra 1991. o opasnom otpadu.</p> <p>Te djelatnosti obuhvataju, <i>pored ostalog</i>, rad odlagališta prema Direktivi 1999/31/EZ od 26. aprila 1999. o odlaganju otpada kao i rad spalionica prema Direktivi 2000/76/EZ od 4. decembra 2000. o spaljivanju otpada.</p> <p>U smislu ove Direktive države članice mogu odlučiti da te aktivnosti ne obuhvataju širenje u poljoprivredne svrhe mulja iz otpadnih voda iz uređaja za obradu komunalnih otpadnih voda, obrađenog u skladu s prihvaćenim normama.</p> <p>3. Sva ispuštanja u unutrašnje površinske vode za koja je potrebno prethodno odobrenje prema Direktivi 76/464/EEZ od 4. maja 1976. o zagađenju ispuštanjem određenih opasnih supstanci u akvatičnu sredinu Zajednice.</p> <p>4. Sva ispuštanja supstanci u podzemne vode za koja je potrebno prethodno odobrenje prema Direktivi 80/68/EEZ od 17. decembra 1979. o zaštiti podzemnih voda od zagađenja određenim opasnim suspcancama.</p> <p>5. Ispuštanje ili unošenje zagađujućih materija u površinsku ili podzemnu vodu, za koje je potrebna dozvola, odobrenje ili registracija prema Direktivi 2000/60/EZ.</p> <p>6. Neovlašćeno uzimanje i ograđivanje vode za koje je potrebno prethodno odobrenje prema</p>	<p>i procesa;</p> <p>2)upravljanje otpadom, uključujući i rudarski otpad, koje obuhvata: sakupljanje, transport, preradu i odstranjivanje otpada, nadzor nad tim postupcima i naknadno održavanje deponija za koje se izdaje dozvola ili vrši upis u registar u skladu sa zakonom;</p> <p>3)upotreba kanalizacionog mulja u poljoprivredne svrhe, iz postrojenja za prečišćavanje komunalnih otpadnih voda, obrađenog na propisani način;</p> <p>4)ispuštanje zagađujućih supstanci u površinske i podzemne vode i upravljanje vodnim objektima za korišćenje voda (vodozahvati, rezervoari i dr.) za koja se u skladu sa zakonom izdaje vodna saglasnost;</p> <p>5)proizvodnja, upotreba, skladištenje, unutrašnji prevoz, prerada, punjenje i ispuštanje u životnu sredinu opasnih supstanci i smješa, utvrđenih zakonom kojim se uređene hemikalije, sredstva za zaštitu bilja i biocidi;</p> <p>6)upravljanje postrojenjima za koja se izdaje integrisana dozvola i/ili saglasnost na procjenu uticaja na životnu sredinu u skladu sa zakonom, za emisije u vazduh sumpor (IV)-oksida i drugih jedinjenja sumpora, oksida azota i drugih jedinjenja azota, ugljen(II)-oksida, isparljivih organskih jedinjenja, metala i njihovih jedinjenja, suspendovanih čestica (PM10 and PM2,5), azbesta (suspendovanih čestica i vlakana), hlora i njegovih jedinjenja, fluora i njegovih jedinjenja, arsena i njegovih jedinjenja, cijanida, supstanci i smješa koje imaju</p>			
--	---	--	--	--

<p>Direktivi 2000/60/EZ.</p> <p>7. Proizvodnja, upotreba, skladištenje, obrada, punjenje, ispuštanje u životnu sredinu i prevoz unutar pogona</p> <p>a) opasnih supstanci u skladu s definicijom iz člana 2. stava 2. Direktive 67/548/EEZ od 27. juna 1967. o usklađivanju zakona i drugih propisa država članica koji se odnose na razvrstavanje, pakovanje i označavanje opasnih supstanci;</p> <p>b) opasnih smješa u skladu s definicijom iz člana 2. stava 2. Direktive 1999/45/EZ od 31. maja 1999. o usklađivanju zakona i drugih propisa država članica koji se odnose na razvrstavanje, pakovanje i označavanje opasnih smješa;</p> <p>c) proizvoda za zaštitu bilja u skladu s definicijom iz člana 2. stava 1. Direktive 91/414/EEZ od 15. jula 1991. o stavljanju na tržište proizvoda za zaštitu bilja;</p> <p>d) biocidnih proizvoda u skladu s definicijom iz člana 2. stava 1. tačke (a) Direktive 98/8/EZ od 16. februara 1998. o stavljanju na tržište biocidnih proizvoda.</p> <p>8. Drumski, željeznički i prevoz unutrašnjim plovim putevima, morem ili vazdušnim putem opasnog tereta ili robe koja uzrokuje zagađenje u skladu s definicijom bilo iz Priloga A Direktive 94/55/EZ od 21. novembra 1994. o usklađivanju zakona država članica o drumskom prevozu opasnog tereta ili iz Priloga Direktive 96/49/EC od 23. jula 1996. o usklađivanju zakona država članica o prevozu opasnog tereta željeznicom ili u skladu s definicijom iz Direktive 93/75/EEZ od 13. septembra 1993. o najmanjim zahtjevima za plovila koja plove prema lukama u Zajednici ili</p>	<p>karcinogena ili mutagena svojstva ili utiču na reprodukciju, dioksine i furane;</p> <p>7) prevoz opasnih materija u drumskom, željezničkom, pomorskom i vazdušnom saobraćaju, na unutrašnjim plovnim putevima, u skladu sa zakonom;</p> <p>8) kontrolisana upotreba, uključujući i prevoz genetički modifikovanih organizama i proizvoda koji sadrže, sastoje se ili su dobijeni od genetički modifikovanih organizama, u skladu sa zakonom;</p> <p>9) svako namjerno uvođenje u životnu sredinu, prevoz i stavljanje u promet genetički modifikovanih organizama, u skladu sa zakonom;</p> <p>10) prekogranično kretanje otpada za koje se u skladu sa zakonom izdaje dozvola;</p> <p>11) upravljanje postrojenjima za geološko skladištenje ugljen(IV)-oksida;</p> <p>12) istraživanje i proizvodnja ugljovodonika na moru, uključujući postrojenja i infrastrukturu.</p>			
---	--	--	--	--

<p>isplovljuju iz njih i prevoze opasni teret ili robu koja uzrokuje zagađenje.</p> <p>9. Korištenje uređaja za koje je potrebno odobrenje prema Direktivi 84/360/EEZ od 28. juna 1984. o suzbijanju zagađenja vazduha iz industrijskih pogona u vezi s puštanjem u zrak svake supstance koja uzrokuje zagađenje na koju se odnosi navedena Direktiva.</p> <p>10. Svaka upotreba u zatvorenim sistemima, uključujući i prevoz, koja obuhvata genetski modifikovane mikroorganizme u skladu s definicijom iz Direktive 90/219/EEZ od 23. aprila 1990. o upotrebi u zatvorenim sistemima genetski modifikovanih mikroorganizama.</p> <p>11. Svako namjerno ispuštanje u životnu sredinu, prevoz i stavljanje na tržište genetski modifikovanih organizama u skladu s definicijom iz Direktive 2001/18/EZ .</p> <p>12. Prekogranični transport otpada unutar Europske unije, u nju ili iz nje, za koji je potrebno odobrenje ili koja je zabranjena u smislu Uredbe Savjeta (EEZ) br. 259/93 od 1. februara 1993. o nadzoru i provjeri pošiljaka otpada unutar Evropske zajednice, u nju ili iz nje.</p>				
<p>PRILOG IV. MEĐUNARODNE KONVENCIJE NAVEDENE U ČLANU 4. STAVU 2.</p> <p>a) Međunarodna konvencija od 27. novembra 1992. o građanskopravnoj odgovornosti za štetu od zagađenja naftom;</p> <p>b) Međunarodna konvencija od 27. novembra 1992. o osnivanju međunarodnog fonda za naknadu štete od zagađenja naftom;</p> <p>c) Međunarodna konvencija od 23. marta 2001. o</p>	<p>Izuzeci od primjene Član 6</p> <p>Ovaj zakon ne primjenjuje se na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - štetu i neposrednu opasnost od štete nanijetu životnoj sredini nastalu oružanim sukobom, ratom ili pobunom, prirodnim katastrofama i aktivnostima namijenjenim zaštiti od prirodnih katastrofa, odbrani zemlje ili međunarodne bezbjednosti; - odgovornost za štetu u životnoj sredini koja je 	<p>Potpuno usklađeno</p>		

<p>građanskopravnoj odgovornosti za štetu od zagađenja mazutom;</p> <p>d) Međunarodna konvencija od 3. maja 1996. o odgovornosti i naknadi štete povezane s prevozom opasnih i štetnih materija morem;</p> <p>e) Konvencija od 10. oktobra 1989. o građanskopravnoj odgovornosti za štetu uzrokovanu tokom prevoza opasne robe drumskim i željezničkim saobraćajem i brodovima za unutrašnju plovidbu</p>	<p>uređena posebnim propisima i međunarodnim ugovorima i to:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Konvencijom o građanskoj odgovornosti za štetu prouzrokovanu zagađivanjem uljem; 2) Konvencijom o osnivanju Međunarodnog fonda za naknadu štete nastale usljed zagađivanja naftom; 3) Konvencijom o građanskoj odgovornosti za štetu prouzrokovanu zagađivanjem pogonskim uljem; 4) Konvencijom o odgovornosti i nadoknadi za štetu prouzrokovanu prilikom prevoza morem opasnih i štetnih materija; 5) Konvencijom o građanskopravnoj odgovornosti za štetu prouzrokovanu tokom prevoza opasne robe drumskim i željezničkim saobraćajem, kao i brodovima za unutrašnju plovidbu; 6) Pariskom konvencijom o odgovornosti treće strane u području nuklearne energije 7) Bečkom konvencijom o građanskoj odgovornosti za nuklearne štete; 8) Konvencijom o dodatnoj naknadi za nuklearne štete; 9) Zajedničkim Protokolom o primjeni Bečke konvencije i Pariske konvencije; 10) Briselskom konvencijom o građanskopravnoj odgovornosti u području pomorskog prevoza nuklearnog materijala; <ul style="list-style-type: none"> - štetu u životnoj sredini koja je nastala prije stupanja na snagu ovog zakona; - štetu u životnoj sredini koja je nastala neposredno nakon stupanja na snagu ovog zakona ukoliko je događaj (aktivnost, incident, 			
---	--	--	--	--

	<p>emisija) pod čijim je uticajem nastala završen prije stupanja na snagu ovog zakona;</p> <ul style="list-style-type: none"> - štetu u životnoj sredini koja je nastala pod uticajem događaja od čijeg dešavanja je prošlo više od 30 godina. 			
<p style="text-align: center;">PRILOG V. MEĐUNARODNI AKTI NAVEDENI U ČLANU 4. STAVU 4.</p> <p>a) Pariška konvencija od 29. jula 1960. o odgovornosti treće strane u području nuklearne energije i Briselska dodatna konvencija od 31. siječnja 1963.;</p> <p>b) Bečka konvencija od 21. jula 1963. o građanskopravnoj odgovornosti za nuklearnu štetu;</p> <p>c) Konvencija od 12. septembra 1997. o dodatnoj naknadi za nuklearnu štetu;</p> <p>d) Zajednički protokol od 21. septembra 1988. o primjeni Bečke konvencije i Pariške konvencije;</p> <p>e) Briselska konvencija od 17. decembra 1971. o građanskopravnoj odgovornosti u području pomorskog prevoza nuklearnog materijala.</p>	<p style="text-align: center;">Izuzeci od primjene Član 6</p> <p>Ovaj zakon ne primjenjuje se na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - štetu i neposrednu opasnost od štete nanijetu životnoj sredini nastalu oružanim sukobom, ratom ili pobunom, prirodnim katastrofama i aktivnostima namijenjenim zaštiti od prirodnih katastrofa, odbrani zemlje ili međunarodne bezbjednosti; - odgovornost za štetu u životnoj sredini koja je uređena posebnim propisima i međunarodnim ugovorima i to: <ol style="list-style-type: none"> 1) Konvencijom o građanskoj odgovornosti za štetu prouzrokovanu zagađivanjem uljem; 2) Konvencijom o osnivanju Međunarodnog fonda za naknadu štete nastale usljed zagađivanja naftom; 3) Konvencijom o građanskoj odgovornosti za štetu prouzrokovanu zagađivanjama pogonskim uljem; 4) Konvencijom o odgovornosti i nadoknadi za štetu prouzrokovanu prilikom prevoza morem opasnih i štetnih materija; 5) Konvencijom o građanskopravnoj odgovornosti za štetu prouzrokovanu tokom prevoza opasne robe drumskim i željezničkim saobraćajem, kao i brodovima za unutrašnju plovidbu; 6) Pariskom konvencijom o odgovornosti treće 	<p style="text-align: center;">Potpuno usklađeno</p>		

	<p>strane u području nuklearne energije</p> <p>7) Bečkom konvencijom o građanskoj odgovornosti za nuklearne štete;</p> <p>8) Konvencijom o dodatnoj naknadi za nuklearne štete;</p> <p>9) Zajedničkim Protokolom o primjeni Bečke konvencije i Pariske konvencije;</p> <p>10) Briselskom konvencijom o građanskopravnoj odgovornosti u području pomorskog prevoza nuklearnog materijala;</p> <p>- štetu u životnoj sredini koja je nastala prije stupanja na snagu ovog zakona;</p> <p>- štetu u životnoj sredini koja je nastala neposredno nakon stupanja na snagu ovog zakona ukoliko je događaj (aktivnost, incident, emisija) pod čijim je uticajem nastala završen prije stupanja na snagu ovog zakona;</p> <p>- štetu u životnoj sredini koja je nastala pod uticajem događaja od čijeg dešavanja je prošlo više od 30 godina.</p>			
PRILOG V PODACI I ČINJENICE NAVEDENE U ČLANU 18. STAVU 1	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
Direktiva 2006/21/EZ				
Članovi 1-14	Nema odgovarajuće odredbe		Materija nije predmet regulisanja ovog propisa	
<p>Član 15</p> <p>Odgovornost za zaštitu životne sredine: Prilogu III. Direktive 2004/35/EZ dodaje se sljedeća tačka:</p>	<p>Djelatnosti i aktivnosti koje predstavljaju rizik za zdravlje ljudi i/ili životnu sredinu</p> <p>Član 7, stav 1, tačka 2</p> <p>Djelatnosti i aktivnosti koje predstavljaju rizik za</p>	Potpuno usklađeno		

„13. Upravljanje otpadom od vađenja mineralnih sirovina shodno Direktivi 2006/21/EZ Evropskoga parlamenta i Vijeća od 15. marta 2006. o upravljanje otpadom od djelatnosti vađenja mineralnih sirovina.	zdravlje ljudi i/ili životnu sredinu su: 2) upravljanje otpadom, uključujući i rudarski otpad, koje obuhvata: sakupljanje, transport, preradu i odstranjivanje otpada, nadzor nad tim postupcima i naknadno održavanje deponija za koje se izdaje dozvola ili vrši upis u registar u skladu sa zakonom;			
Članovi 16-20	Nema odgovarajuće odredbe		Materija nije predmet regulisanja ovog propisa	
Članovi 21-27	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
Prilozi I i II	Nema odgovarajuće odredbe		Materija nije predmet regulisanja ovog propisa	
DIREKTIVA 2013/30/EU				
Članovi 1-37	Nema odgovarajuće odredbe		Materija nije predmet regulisanja ovog propisa	
Član 38 Izmjene Direktive 2004/35/EZ 1. U članu 2. stavu 1. Direktive 2004/35/EZ, tačka (b) zamjenjuje se sljedećim: „(b) ,šteta nanescena vodama’, tj. svaka šteta koja značajno nepovoljno utiče na: i. ekološko, hemijsko ili količinsko stanje ili ekološki potencijal dotičnih voda u skladu s definicijom iz Direktive 2000/60/EZ, s izuzetkom	Šteta u životnoj sredini Član 4, stav 1, alineja 2 Šteta u životnoj sredini je šteta pričinjena: - vodama, koja ima značajan negativan uticaj na ekološki, hemijski i kvantitativni status i/ili ekološki potencijal voda, uključujući i ekološki status morske vode utvrđen zakonom kojim su uređene vode;	Potpuno usklađeno		

nepovoljnih posljedica na koje se primjenjuje član 4. stav 7. te Direktive; ili ii. ekološki status dotičnih morskih voda u skladu s definicijom iz Direktive 2008/56/EZ, ako određeni aspekti ekološkog statusa morske sredin nisu već uređeni Direktivom 2000/60/EZ;”				
Član 38, stav 2	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
Članovi 39-44	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
Prilozi I-IX	Nema odgovarajuće odredbe		Materija nije predmet regulisanja ovog propisa	
Direktiva 2009/31/EZ				
Članovi 1-33	Nema odgovarajuće odredbe		Materija nije predmet regulisanja ovog propisa	
Član 34 Izmjene i dopune Direktive 2004/35/EZ U Prilogu III. Direktive 2004/35/EZ dodaje se sljedeći stav: „14. Eksploatisanje skladišnih geoprostora u skladu s Direktivom 2009/31/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 23. aprila 2009. o geološkom skladištenju ugljen dioksida;	Djelatnosti i aktivnosti koje predstavljaju rizik za zdravlje ljudi i/ili životnu sredinu Član 7, stav 1, tačka 6 6) upravljanje postrojenjima za koja se izdaje integrisana dozvola i/ili saglasnost na procjenu uticaja na životnu sredinu u skladu sa zakonom, za emisije u vazduh sumpor (IV)-oksida i drugih jedinjenja sumpora, oksida azota i drugih jedinjenja azota, ugljen(II)-oksida, isparljivih organskih jedinjenja, metala i njihovih jedinjenja, suspendovanih čestica (PM10 and PM2,5), azbesta (suspendovanih čestica i vlakana), hlora i njegovih jedinjenja, fluora i njegovih jedinjenja, arsena i njegovih jedinjenja,	Potpuno usklađeno		

	cijanida, supstanci i smješa koje imaju karcinogena ili mutagena svojstva ili utiču na reprodukciju, dioksine i furane;			
Članovi 33-38	Nema odgovarajuće odredbe		Materija nije predmet regulisanja ovog propisa	
Članovi 39-41	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
Prilog I i II	Nema odgovarajuće odredbe		Materija nije predmet regulisanja ovog propisa	

CRNA GORA

MINISTARSTVO ODRŽIVOG RAZVOJA
I TURIZMA

Naziv propisa	Predlog zakona o odgovornosti za štetu u životnoj sredini	
Klasifikacija propisa po oblastima i podoblastima uređivanja	oblast	podoblast
	XIV zaštita životne sredine	1. opšta zaštita životne sredine
Klasifikacija po pregovaračkim oblastima Evropske Unije	poglavlje	potpoglavlje
	27životna sredina	27.10.20 zagađenje i štetna djelovanja
Ključni termini - eurovok deskriptori	šteta u životnoj sredini, odgovornost za štetu u životnoj sredini, preventivne mjere, mjere remedijacije,	